

PART—A

1. CPU में ALU (Arithmetic Logic Unit) का मुख्य कार्य क्या है?

- (a) मेमोरी को मैनेज करना
- (b) अरिथमेटिक और लॉजिकल ऑपरेशन करना
- (c) इनपुट और आउटपुट डिवाइस को नियंत्रित करना
- (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं

CPU ਵਿੱਚ ALU (Arithmetic Logic Unit) ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਮੈਮੋਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਅਰਥਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ
- (c) ਇਨਪੁਟ ਅਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

What is the main function of ALU (Arithmetic Logic Unit) in CPU?

- (a) Managing memory
- (b) Performing arithmetic and logical operations
- (c) Controlling input and output devices.
- (d) None of the above

2. निम्नलिखित में से कौन-सा एक ऑपरेटिंग सिस्टम नहीं है?

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?

Which of the following is **not** an operating system?

- (a) Windows 10
- (b) Linux
- (c) macOS
- (d) Microsoft Office

3. साधारण ब्याज पर एक राशि 5 वर्षों में ₹10,650 और 6 वर्षों में ₹11,076 हो जाती है। राशि क्या है?

ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ 'ਤੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ 10,650 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ 6 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 11,076 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਰਕਮ ਕੀ ਹੈ?

A sum becomes ₹10,650 in 5 years and ₹11,076 in 6 years at simple interest. What is the sum?

- (a) ₹ 8,946
- (b) ₹ 8,740
- (c) ₹ 8,520
- (d) ₹ 8,800

4. पैमाने की सबसे बड़ी लंबाई जो बिल्कुल 30 सेमी, 90 सेमी, 1 मी 20 सेमी और 1 मी 35 सेमी लंबाई माप सकती है, वह है

- (a) 5 सेमी
- (b) 10 सेमी
- (c) 15 सेमी
- (d) 30 सेमी

ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੰਬਾਈ ਜੋ 30 ਸੈ.ਮੀ, 90 ਸੈ.ਮੀ, 1 ਮੀ. 20 ਸੈ.ਮੀ ਅਤੇ 1 ਮੀ. 35 ਸੈ.ਮੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਮਾਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ

- (a) 5 ਸੈ.ਮੀ
- (b) 10 ਸੈ.ਮੀ
- (c) 15 ਸੈ.ਮੀ
- (d) 30 ਸੈ.ਮੀ

The greatest length of the scale that can measure exactly 30 cm, 90 cm, 1 m 20 cm and 1 m 35 cm lengths, is

- (a) 5 cm
- (b) 10 cm
- (c) 15 cm
- (d) 30 cm

5. ਦੋ संख्याओं का सबसे बड़ा सामान्य भाजक 8 है जबकि उनका सबसे छोटा सामान्य गुणज 144 है। यदि एक संख्या 16 है तो दूसरी संख्या ज्ञात करें।

ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਂਝਾ ਭਾਜਕ 8 ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ LCM 144 ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ 16 ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਖਿਆ ਲੱਭੋ।

The Greatest Common Divisor of two numbers is 8 while their Least Common Multiple is 144. Find the other number if one number is 16.

- (a) 108
- (b) 96
- (c) 72
- (d) 36

B

6. यदि एक वस्तु को 8% हानि के बजाय 8% लाभ पर बेचा जाता है, तो उस पर ₹12 अधिक प्राप्त होते हैं। वस्तु का क्रय मूल्य ज्ञात कीजिये।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਸਤੂ 8% ਘਾਟੇ ਦੀ ਬਜਾਏ 8% ਲਾਭ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ₹12 ਹੋਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਸਤੂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਲੱਭੋ।

If an article is sold at 8% profit instead of 8% loss, it would have brought ₹ 12 more. Find the cost price of the article.

- (a) ₹ 75
- (b) ₹ 72
- (c) ₹ 70
- (d) ₹ 60

7. A ने एक वस्तु खरीदा और उसकी मरम्मत पर ₹110 खर्च किए। फिर उसने इसे 20% लाभ पर B को बेच दिया, B ने इसे 10% के नुकसान पर C को बेच दिया और C ने इसे 10% के लाभ पर ₹1,188 में बेच दिया। वह राशि क्या है जिसके लिए A ने वस्तु खरीदा?

A ਨੇ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 'ਤੇ ₹110 ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ 20% ਲਾਭ 'ਤੇ B ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ, B ਨੇ ਇਸਨੂੰ 10% ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ C ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ C ਨੇ ਇਸਨੂੰ 10% ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ₹1,188 ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ। A ਨੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ?

A bought an article and spent ₹110 on its repair. He then sold it to B at 20% profit, B sold it to C at a loss of 10% and C sold it for ₹1,188 at a profit of 10%. What is the amount for which A bought the article?

- (a) ₹ 850
- (b) ₹ 950
- (c) ₹ 930
- (d) ₹ 890

8. 33 ਮੀ ਕੱਪੜਾ ਬੇਚਣੇ ਪਰ ਕਿਸੀ ਵਿਅਕਤਿ ਕੋ 11 ਮੀ ਕਾ ਵਿਕਰਯ ਮੂਲਯ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤਾ ਹੈ। ਲਾਭ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਜ਼ਾਤ ਕੀਜਿਯੇ। 33 ਮੀ. ਕੱਪੜਾ ਵੇਚ ਕੇ, ਕੋਈ 11 ਮੀ. ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਾਭ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੱਭੋ।

By selling 33 m of cloth, one gains the selling price of 11 m. Find the gain percent.

- (a) 20 %
- (b) 40 %
- (c) 50 %
- (d) 22 %

9. प्रथम 20 विषम गणना संख्याओं का योग है

ਪਹਿਲੀਆਂ 20 odd ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੈ

The sum of first 20 odd counting numbers is

- (a) 20
- (b) 100
- (c) 400
- (d) 313

10. लाला लाजपत राय को _____ नाम से भी जाना जाता था।

- (a) बंगाल टाइगर
- (b) शेर-ए-पंजाब
- (c) रुस्तम-ए-हिन्द
- (d) शेर-ए-महाराष्ट्र

लाला लाजपत राय को _____ की विधा ज्ञात थी।

- (a) बंगाल टाईगर
- (b) शेर-ए-पंजाब
- (c) रुस्तम-ए-हिंद
- (d) शेर-ए-महाराष्ट्र

Lala Lajpat Rai was also known as

- (a) Bengal Tiger
- (b) Sher-e-Punjab
- (c) Rustam-e-Hind
- (d) Sher-e-Maharashtra

11. भारत का मूल संविधान _____ द्वारा हस्तलिखित था।

- (a) प्रेम बिहारी नारायण रायजादा
- (b) कैलाश नाथ काटजू
- (c) डॉ० भीमराव अंबेडकर
- (d) कन्हैयालाल माणिकलाल मुंशी

भारत का मूल संविधान _____ द्वारा लिखित था।

- (a) प्रेम बिहारी नारायण रायजादा
- (b) कैलाश नाथ काटजू
- (c) डॉ० भीमराव अंबेडकर
- (d) कन्हैयालाल मनेकलाल मुंशी

The original Constitution of India was handwritten by

- (a) Prem Behari Narain Raizada
- (b) Kailash Nath Katju
- (c) Dr. Bhimrao Ambedkar
- (d) Kanhaiyalal Maneklal Munshi

12. भारतीय संविधान की छठी अनुसूची निम्नलिखित किन चार राज्यों में अनुसूचित क्षेत्रों और अनुसूचित जनजातियों के प्रशासन और नियंत्रण से संबंधित है?

- (a) मणिपुर, मिजोरम, त्रिपुरा और नागालैंड
- (b) असम, मेघालय, त्रिपुरा और मिजोरम
- (c) असम, मेघालय, अरुणाचल प्रदेश और नागालैंड
- (d) असम, मेघालय, मिजोरम और नागालैंड

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

- (a) ਮਨੀਪੁਰ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ
- (b) ਅਸਾਮ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ
- (c) ਅਸਾਮ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ
- (d) ਅਸਾਮ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ

The Sixth Schedule of the Indian Constitution deals with the administration and control of Scheduled Areas and Scheduled Tribes in the four states of

- (a) Manipur, Mizoram, Tripura and Nagaland
- (b) Assam, Meghalaya, Tripura and Mizoram
- (c) Assam, Meghalaya, Arunachal Pradesh and Nagaland
- (d) Assam, Meghalaya, Mizoram and Nagaland

13. 'ਵਿੰਬਲਡਨ' ਕਿਸ ਖੇਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?

- (a) ਕ੍ਰਿਕੇਟ
- (b) ਬੈਡਮਿੰਟਨ
- (c) ਟੇਨਿਸ
- (d) ਟੇਬਲ ਟੇਨਿਸ

'ਵਿੰਬਲਡਨ' ਕਿਸ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ?

- (a) ਕ੍ਰਿਕਟ
- (b) ਬੈਡਮਿੰਟਨ
- (c) ਟੈਨਿਸ
- (d) ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ

'Wimbledon' is related to which sports?

- (a) Cricket
- (b) Badminton
- (c) Tennis
- (d) Table Tennis

14. कथक किस राज्य का नृत्य है?

- (a) ओडिशा
- (b) उत्तर प्रदेश
- (c) कर्नाटक
- (d) आंध्र प्रदेश

कथक किस राज्य का नृत्य है?

- (a) ओडिशा
- (b) उत्तर प्रदेश
- (c) कर्नाटक
- (d) आंध्र प्रदेश

Kathak is the dance form of which state?

- (a) Odisha
- (b) Uttar Pradesh
- (c) Karnataka
- (d) Andhra Pradesh

15. गहरे समुद्र में सांस लेने के लिए गोताखोर _____ के मिश्रण का उपयोग करते हैं।

- (a) ऑक्सीजन, हीलियम और कार्बन डाइऑक्साइड
- (b) ऑक्सीजन और हाइड्रोजन
- (c) ऑक्सीजन और कार्बन डाइऑक्साइड
- (d) ऑक्सीजन, हीलियम और नाइट्रोजन

डुੱਘੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ, ਗੋਤਾਖੋਰ _____ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- (a) ਆਕਸੀਜਨ, ਹੀਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ
- (b) ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ
- (c) ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ
- (d) ਆਕਸੀਜਨ, ਹੀਲੀਅਮ ਅਤੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ

For respiration in deep sea, divers use mixture of

- (a) oxygen, helium and carbon dioxide
- (b) oxygen and hydrogen
- (c) oxygen and carbon dioxide
- (d) oxygen, helium and nitrogen

16. निम्नलिखित में से कौन-सा देश G20 समूह का हिस्सा नहीं है?

- (a) ऑस्ट्रेलिया
- (b) चीन
- (c) सिंगापुर
- (d) इंडोनेशिया

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ G20 ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ
- (b) ਚੀਨ
- (c) ਸਿੰਗਾਪੁਰ
- (d) ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ

Which of the following countries is **not** a part of G20 group?

- (a) Australia
- (b) China
- (c) Singapore
- (d) Indonesia

17. निम्नलिखित प्रश्न में, चार वैकल्पिक सेटों में से संख्याओं का वह सेट चुनें, जो दिए गए सेट के समान है :

दिया गया सेट : (63, 49, 35)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸੈੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ, ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੈੱਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ :

ਦਿੱਤਾ ਸੈੱਟ : (63, 49, 35)

In the following question, choose the set of numbers from the four alternative sets, which is similar to the given set :

Given set : (63, 49, 35)

- (a) (72, 40, 24)
- (b) (72, 48, 24)
- (c) (64, 40, 28)
- (d) (81, 63, 45)

18. निम्नलिखित प्रश्न में, चार वैकल्पिक सेटों में से वह सेट चुनें, जो दिए गए सेट के समान है :

दिया गया सेट : (CEH : IKN)

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸੈੱਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸੈੱਟ ਚੁਣੋ, ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੈੱਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ :

ਦਿੱਤਾ ਸੈੱਟ : (CEH : IKN)

In the following question, choose the set from the four alternative sets, which is similar to the given set :

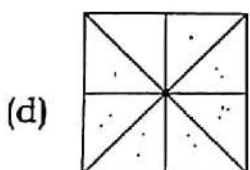
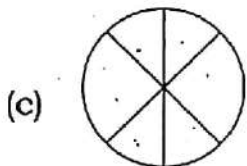
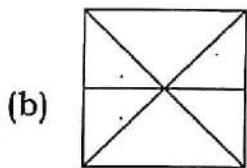
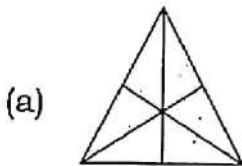
Given set : (CEH : IKN)

- (a) (ACD : FHJ)
- (b) (CDF : IJK)
- (c) (EFH : KMN)
- (d) (OQT : UWZ)

19. निम्नलिखित चार आकृतियों में से तीन एक निश्चित तरीके से समान हैं और इस प्रकार एक समूह बनाती हैं। उस आकृति का चयन करें जो उस समूह से संबंधित नहीं है।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਿੱਤਰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਉਸ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Four of the following three figures are alike in a certain way and thus form a group. Select the figure that **does not** belong to that group.

निर्देश (20 & 21) : जानकारी को ध्यानपूर्वक पढ़ें और प्रश्नों के उत्तर दें :

आठ व्यक्ति A, B, C, D, K, L, M और N एक ही इमारत में विभिन्न तलों में रहते हैं। इमारत में एक से आठ तक आठ तल इस प्रकार हैं कि भूतल की संख्या 1 है और सबसे ऊपरी तल की संख्या 8 है। B और A के बीच केवल तीन व्यक्ति रहते हैं - A एक विषम संख्या वाले तल पर रहता है और साथ ही M जिस फ्लोर पर रहता है उसके ऊपर वाले फ्लोर पर रहता है। C और D जिन तलों पर रहते हैं उनके बीच केवल दो व्यक्ति रहते हैं। K उस तल के ठीक ऊपर रहता है जिस पर B रहता है। M सम संख्या वाले तल पर रहता है। C उस तल के नीचे एक सम संख्या वाले तल पर रहता है जिस पर N रहता है। L, N के नीचे लेकिन B के तल के ऊपर किसी एक तल पर रहता है।

हदायितं (20 & 21) : जाਣकारी ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ :

ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ A, B, C, D, K, L, M ਅਤੇ N ਇੱਕੋ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅੱਠ ਤੱਕ ਅੱਠ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ 1 ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ 8 ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ B ਅਤੇ A ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ odd ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਮੰਜ਼ਿਲ M ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਦੇ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜੋ C ਅਤੇ D ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। K ਉਸ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ B ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। M ਇੱਕ even ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। C ਇੱਕ even ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, N ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। L, N ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਰ B ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

Instruction (20 & 21) : Read the information carefully and answer the questions :

Eight persons A, B, C, D, K, L, M and N live on different floors in the same building. The building has eight floors from one to eight in such a way that ground floor is numbered as 1 and the top most floor is numbered as 8. There are only three persons who live between B and A who lives on odd numbered floor and above the floor on which M lives. There are only two persons who live between the floors on which C and D lives. K lives immediate above the floor on which B lives. M lives on an even numbered floor. C lives on an even numbered floor below the floor on which N lives. L lives on one of the floors below N but above B 's floor.

20. निम्नलिखित में से कौन सबसे ऊपरी तल पर रहता है?

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ ਕੌਣ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

Who among the following lives on the topmost floor?

- (a) A
- (b) D
- (c) K
- (d) N

21. निम्नलिखित में से किस तल पर L रहता है?

- (a) पहला
- (b) तीसरा
- (c) सातवाँ
- (d) पाँचवाँ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਮੰਜ਼ਲ 'ਤੇ L ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

- (a) ਪਹਿਲੀ
- (b) ਤੀਜੀ
- (c) ਸੱਤਵੀਂ
- (d) ਪੰਜਵੀਂ

L lives on which of the following floors?

- (a) First
- (b) Third
- (c) Seventh
- (d) Fifth

22. निम्नलिखित व्यवस्थापन का ध्यानपूर्वक अध्ययन करें और निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर दें :

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ :

Study the following arrangement carefully and answer the following question :

Y 7 & * M W 2 @ V 1 N % S L ? + 9 8 A \$ C # H J ^ O

ਕਿਤਨੇ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਠੀਕ ਪਹਲੇ ਏਕ ਸਮ ਸੰਖਿਆ ਆਤੀ ਹੈ?

- (a) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- (b) ਦੋ
- (c) ਏਕ
- (d) ਤੀਜ ਸੇ ਅਧਿਕ

ਇੱਕ ਸਮ ਸੰਖਿਆ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਰਨ?

- (a) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- (b) ਦੋ
- (c) ਇੱਕ
- (d) ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ

How many alphabets are immediately preceded by an even number?

- (a) None
- (b) Two
- (c) One
- (d) More than three

23. इस श्रृंखला को देखें : 2, 1, (1/2), (1/4),.....

ਅਗਲੀ ਸੰਖਿਆ ਕੌਨ-ਸੀ ਆਨੀ ਚਾਹਿਏ?

ਇਸ ਤਰਤੀਬ ਨੂੰ ਦੇਖੋ : 2, 1, (1/2), (1/4),.....

ਅੱਗੇ ਕਿਹੜਾ ਨੰਬਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

Look at this series: 2, 1, (1/2), (1/4),.....

What number should come next?

- (a) (1/3)
- (b) (1/8)
- (c) (2/8)
- (d) (1/16)

24. लुप्त संख्या ज्ञात कीजिये :

गुंम नंघर लँडे :

Find the missing number :

13	54	?
7	45	32
27	144	68

- (a) 42
- (b) 4
- (c) 6
- (d) 36

25. MS Excel में एक सेल _____ है।

- (a) एक पंक्ति में डेटा के एक टुकड़े के लिए भंडारण क्षेत्र
- (b) एक प्रकार का सूत्र
- (c) एक प्रकार का चार्ट
- (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं

MS Excel ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈੱਲ _____ ਹੈ।

- (a) ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਡੇਟਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰ
- (b) ਫਾਰਮੂਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ
- (c) ਚਾਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

A cell in MS Excel is

- (a) a storage area for a single piece of data within a row
- (b) a type of formula
- (c) a type of chart
- (d) None of the above

26. MS PowerPoint में स्लाइड शो शुरू करने के लिए सही शॉर्टकट कुंजी कौन-सी है?

MS PowerPoint ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲਾਈਡ ਸ਼ੋ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਕੁੰਜੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

Which is the **correct** shortcut key to start a slideshow in MS PowerPoint?

- (a) Ctrl + S
- (b) Ctrl + C
- (c) Ctrl + V
- (d) F5

27. किसी वेबसाइट के एड्रेस में HTTP इंगित करता है

ਇੱਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਪਤੇ ਵਿੱਚ HTTP ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

HTTP in a website address indicates

- (a) Hyper Text Transfer Protocol
- (b) Hyper Transfer Text Protocol
- (c) Hyper Text Transmission Protocol
- (d) Hyper Text Transaction Protocol

28. सर्च इंजन का मुख्य कार्य क्या है?

- (a) वेबसाइट बनाना
- (b) इंटरनेट पर जानकारी ढूँढना
- (c) वेबसाइटों के लिए ग्राफिक्स बनाना
- (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं

ਇੱਕ ਸਰਚ ਇੰਜਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਹੈ

- (a) ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
- (b) ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ
- (c) ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

The main function of a search engine is

- (a) to create websites
- (b) to find information on the internet
- (c) to create graphics for websites
- (d) None of the above

29. ਮੈਲਵੇਅਰ (malware) ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਜਿਸਕਾ ਉਪਯੋਗ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਕੀ ਸੁਰਕਸ਼ਾ ਕੇ ਲਿਏ ਕੀਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ
- (b) ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਕੋ ਬਾਧਿਤ ਕਰਨੇ, ਕਸ਼ਤਿ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਯਾ ਅਨਧਿਕ੍ਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਯਾ ਗਯਾ ਹੈ
- (c) ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਮੇਂ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਹੈ
- (d) ਉਪਰਯੁਕਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਮਾਲਵੇਅਰ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ
- (b) ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਵਿਘਨ, ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
- (c) ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

What is malware?

- (a) A type of software used to protect a computer network
- (b) Software that is specifically designed to disrupt, damage or gain unauthorized access to a computer system
- (c) A type of hardware used in networking
- (d) None of the above

30. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕੌਨ-ਸਾ ਏਕ ਇਨਪੁਟ ਡਿਵਾਈਸ ਹੈ?

- (a) ਪ੍ਰਿੰਟਰ
- (b) ਮੌਨਿਟਰ
- (c) ਮਾਊਸ
- (d) ਸਪੀਕਰ

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਇਨਪੁਟ ਡਿਵਾਈਸ ਹੈ?

- (a) ਪ੍ਰਿੰਟਰ
- (b) ਮਾਨੀਟਰ
- (c) ਮਾਊਸ
- (d) ਸਪੀਕਰ

Which of the following is an input device?

- (a) Printer
- (b) Monitor
- (c) Mouse
- (d) Speaker

PART—B

31. निम्नलिखित वाक्यों को सही रूप में क्रमबद्ध करें :

- (क) का थोड़ा बहुत समावेश
(ख) अवश्य किया जाये
(ग) नैतिक और चारित्रिक शिक्षा
(घ) यह आवश्यक है कि हमारी शिक्षा व्यवस्था में
(a) घ ग क ख
(b) घ क ख ग.
(c) घ ख ग क
(d) ग क ख घ

32. निम्नलिखित मुहावरे का सही अर्थ बताएँ :

- पत्थर को जोंक नहीं लगती
(a) हठी पर कोई प्रभाव नहीं होता
(b) सबल का शोषण नहीं होता
(c) मजबूत चीज आसानी से खराब नहीं होती
(d) दो धूर्तों में टकराव नहीं होता

33. निम्नलिखित शब्द के सही पर्यायवाची शब्द को चिह्नित करें :

वृक्ष

- (a) विहग
(b) पादप
(c) विशिख
(d) तरी

34. निम्नलिखित शब्द के सही विपरीतार्थक शब्द को चिह्नित करें:

मधुर

- (a) तीक्ष्ण
(b) मीठा
(c) नमकीन
(d) कटु

35. सही शब्द से रिक्त स्थान की पूर्ति करें :

सुभाष चंद्र बोस ने आई०सी०एम० को ठुकराकर _____ का व्रत लिया।

- (a) समाज सेवा
(b) ग्राम सेवा
(c) ईश्वर सेवा
(d) स्वराज्य

36. निम्नलिखित वाक्य में से सर्वनाम की पहचान करें :

मैंने आपका नमक खाया है, गद्दारी कैसे करूंगा।

- (a) मैंने
- (b) करूंगा
- (c) आपका
- (d) खाया है

37. निम्नलिखित वाक्य में से संज्ञा की पहचान करें :

बुढ़ापा किसी को अच्छा नहीं लगता।

- (a) बुढ़ापा
- (b) अच्छा
- (c) किसी
- (d) लगता

38. निम्नलिखित वाक्य में से विशेषण की पहचान करें :

इस चिलचिलाती धूप में घर से निकलना मुश्किल है।

- (a) चिलचिलाती
- (b) मुश्किल
- (c) धूप
- (d) निकलना

39. निम्नलिखित वाक्यों में से अकर्मक क्रिया वाले वाक्य की पहचान करें :

- (a) वह बहुत तेज दौड़ता है।
- (b) राम खाना खाता है।
- (c) बच्चे ने खिलौने तोड़ दिए।
- (d) वह साइकिल से स्कूल जाता है।

40. निम्नलिखित शब्द का सही संधि-विच्छेद चयन करें :

नयन

- (a) ने + अन
- (b) न + अयन
- (c) नः + यन
- (d) नय + न

PART—C

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣ ਦੇ ਦਿਓ/ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰੋ :

41. ਇੱਕ ਵਚਨ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ 'ਕੋਠਾ' ਦਾ ਸੰਬੰਧਕੀ ਰੂਪ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (a) ਕੋਠੇ
 - (b) ਕੋਠਿਆਂ
 - (c) ਕੋਠੀਆਂ
 - (d) ਕੋਠੀ
42. "ਜੰਗਲ ਉੱਪਰੋਂ ਉੱਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਂ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਤਿੱਤਰ, ਖੱਚਰ, ਕੁੱਕੜ, ਭੇਡ ਤੇ ਲੂੰਬੜੀ ਵੇਖੇ" ਵਾਕ ਦਾ ਲਿੰਗ ਬਦਲ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਵਾਕ ਚੁਣੋ :
- (a) ਜੰਗਲ ਉੱਪਰੋਂ ਉੱਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਇਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਗਲਹਿਰੀ, ਗਧੀ, ਮੁਰਗੀ, ਬੱਕਰੀ ਤੇ ਲੂੰਬੜੀ ਵੇਖੇ
 - (b) ਜੰਗਲ ਉੱਪਰੋਂ ਉੱਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਇਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਤਿਤਰੀ, ਟੱਟੂ, ਕੁੱਕੀ, ਬੱਕਰੀ ਤੇ ਲੂੰਬੜ ਵੇਖੇ
 - (c) ਜੰਗਲ ਉੱਪਰੋਂ ਉੱਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਂਉਣੀ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਕਾਟੋ, ਖਚਰਾ, ਕੁਕੜੀ, ਭੇਡੂ ਤੇ ਲੂੰਬਾ ਵੇਖੇ
 - (d) ਜੰਗਲ ਉੱਪਰੋਂ ਉੱਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਂਉਣੀ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਤਿਤਰੀ, ਖਚਰਾ, ਕੁਕੜੀ, ਭੇਡੂ ਤੇ ਲੂੰਬੜ ਵੇਖੇ
43. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਗੇਤਰ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਉਲਟੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?
- (a) ਉਪ
 - (b) ਸੁ
 - (c) ਬਾ
 - (d) ਬੇ
44. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਸੰਧੂਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਚੁਣੋ :
- (a) ਸਿੰਗਰਫ
 - (b) ਸਿੰਗਰਫ
 - (c) ਸਿੰਗਰਫ
 - (d) ਸਿੰਗਰਫ
45. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚੋਂ 'ਉਦੇਸ਼' ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਚੁਣੋ :
- ਇਸ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਹਾਕੀ ਦਾ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਗਏ ਹਨ।
- (a) ਹਾਕੀ ਦਾ
 - (b) ਮੈਚ ਵੇਖਣ
 - (c) ਵੇਖਣ ਗਏ ਹਨ
 - (d) ਇਸ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ

46. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ 'Legal Remembrancer' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ
- (b) ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸ਼ੀਰ
- (c) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ
- (d) ਕਾਨੂੰਨੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ

47. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾਂਵ+ਨਾਂਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ?

- (a) ਕਾਲੇ-ਪਾਣੀ
- (b) ਨੀਲਕਮਲ
- (c) ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
- (d) ਹਥਕੜੀ

48. ਮੁਹਾਵਰਾ : 'ਕੜਿਆਲੇ ਚੱਬਣਾ' ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਰਥ ਚੁਣੋ :

- (a) ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ
- (b) ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ
- (c) ਕੌੜਾ ਖਾਣਾ
- (d) ਤਾੜਨਾ ਕਰਨਾ

49. ਜਿਸ ਮੌਕੇ ਅਖਾਣ : 'ਜਾਂ ਪਈਆਂ ਤਰਕਾਲਾਂ, ਕੁਚੱਜੀ ਮਾਰੇ ਛਾਲਾਂ' ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਮੌਕੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਅਖਾਣ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੋ :

- (a) ਆਪ ਕੁਚੱਜੀ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼
- (b) ਉੱਤੋਂ ਪਿਆ ਸੋਤਾ ਤੇ ਕੁਚੱਜੀ ਕੁੰਨਾ ਧੋਤਾ
- (c) ਆਪ ਕਪੱਤੀ, ਵਿਹੜਾ ਦਾਦੇ ਮੁਘੌਣਾ
- (d) ਆਪ ਬੀਬੀ ਕੋਕਾਂ, ਮੱਤੀਂ ਦੇਵੇ ਲੋਕਾਂ

50. 'ਹਿਜਰ' ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ:

- (a) ਓਹਲੇ
- (b) ਕਾਲਜਾ
- (c) ਅਸਤ
- (d) ਵਸਲ

B

PART—D

51. Identify the meaning of the underlined idiom :

During the presentation, the speaker used several compelling examples to drive home the importance of environmental conservation to the audience.

- (a) To find one's origin
- (b) To find one's home
- (c) To emphasize a point
- (d) To find one's point

52. Reorder the words to form a grammatically correct sentence :

the/ school/ to /library/ after/went she.

- (a) After to school she went library the.
- (b) To the library after she went school.
- (c) She went to the library after school.
- (d) After library, she went the to school.

53. Which conjunction should be used to complete the following sentence?

John wanted to play soccer _____ tennis.

- (a) or
- (b) but
- (c) and
- (d) because

54. Which preposition should be used to complete the following sentence?

Jane is afraid _____ the dark.

- (a) at
- (b) in
- (c) for
- (d) of

55. Change the following direct speech into indirect speech :

Direct Speech: John said, "I will be there tomorrow."

- (a) John said that he would be there the next day.
- (b) John said that he will be there tomorrow.
- (c) John said that he is there tomorrow.
- (d) John said that he had been there tomorrow.

56. Which of the following sentences is in the passive voice?

- (a) She sang a beautiful song.
- (b) The cake was baked by my mother.
- (c) They will finish the project tomorrow.
- (d) He is writing an interesting novel.

57. Identify the correct spelling :

- (a) Consciencious
- (b) Conscienctious
- (c) Conscenscious
- (d) Conscientious

58. Identify the synonym of the underlined word in the given sentence :

The two business partners had an amicable discussion and reached a mutually beneficial agreement regarding the division of their assets.

- (a) Tense
- (b) Aggressive
- (c) Cordial
- (d) Pugnacious

59. What is the antonym of the word 'Impede'?

- (a) Obstruct
- (b) Facilitate
- (c) Delay
- (d) Retard

60. Identify the error in the following sentence :

She had went to the store yesterday, but she forgot to buy bread.

- (a) had went
- (b) to the store
- (c) forgot
- (d) bread

PART—E

61. भारतीय पुनर्वास परिषद (RCI) का प्राथमिक उद्देश्य क्या है?

- (a) दिव्यांग लोगों के लिए खेलों को बढ़ावा देना
- (b) पुनर्वास और विशेष शिक्षा कार्यक्रमों को विनियमित और मानकीकृत करना
- (c) विकलांगताओं पर चिकित्सा अनुसंधान करना
- (d) दिव्यांग व्यक्तियों को वित्तीय सहायता प्रदान करना

ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (RCI) ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਦਿਵਯਾਂਗ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (b) ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਕਰਨਾ
- (c) ਦਿਵਯਾਂਗਤਾ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ
- (d) ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

What is the primary objective of the Rehabilitation Council of India (RCI)?

- (a) Promoting sports for people with special needs
- (b) Regulating and standardizing rehabilitation and special education programs
- (c) Conducting medical research on disabilities
- (d) Providing financial assistance to individuals with special needs

62. भारतीय पुनर्वास परिषद (Rehabilitation Council of India) की स्थापना किस वर्ष की गई थी?

ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੌਂਸਲ (Rehabilitation Council of India) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਿਸ ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

In which year was the Rehabilitation Council of India (RCI) established?

- (a) 1965
- (b) 1672
- (c) 1986
- (d) 1992

63. डिस्कैल्कुलिया से पीड़ित व्यक्तियों में सीखने का कौन-सा क्षेत्र मुख्य रूप से प्रभावित होता है?

- (a) पढ़ना
- (b) लेखन
- (c) गणित
- (d) सामाजिक कौशल

ਡਿਸਕੈਲਕੁਲੀਆ (dyscalculia) ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਖੇਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (a) ਪੜ੍ਹਨਾ
- (b) ਲਿਖਣਾ
- (c) ਗਣਿਤ
- (d) ਸਮਾਜਿਕ ਹੁਨਰ

Which area of learning is primarily affected in individuals with dyscalculia?

- (a) Reading
- (b) Writing
- (c) Mathematics
- (d) Social Skills

64. ਧਿਆਨ-ਅਭਾਵ/ਅਤਿ ਸਕ੍ਰਿਯਤਾ ਵਿਕਾਰ (ADHD) ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਸੁਢ੍ਰ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਕੌਸ਼ਲ
- (b) ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈਪਰਫੋਕਸ
- (c) ਆਵੇਗ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ
- (d) ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਲੰਬੀਕਾਲਿਕ ਸਮ੍ਰਿਤਿ

ਧਿਆਨ-ਘਾਟ/ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ ਡਿਸਆਰਡਰ (ADHD) ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਹੁਨਰ
- (b) ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈਪਰਫੋਕਸ
- (c) ਅਵੇਸਲਾਪਨ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ
- (d) ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੰਬੀ ਸਿਆਦ ਦੀ ਸਮ੍ਰਿਤਿ

What is a characteristic feature of students with Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD)?

- (a) Strong organizational skills
- (b) Hyperfocus on tasks
- (c) Impulsivity and difficulty in sustaining attention
- (d) Excellent long-term memory

65. ਸੀਖਣੇ ਦੀ ਅਕਸ਼ਮਤਾ ਵਾਲੇ ਛਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸਾਮਨੇ ਆਨੇ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਾਮਾਜਿਕ-ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਚੁਨੌਤੀ ਕਿਆ ਹੈ?

- (a) ਅਤਯਥਿਕ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ
- (b) ਸਿਤਰ ਬਨਾਨੇ ਮੇਂ ਕਠਿਨਾਈ
- (c) ਅਤਿਸਕਰਿਯਤਾ
- (d) ਤਕ੍ਰੁਸ਼ਟ ਸਮਸਯਾ-ਸਮਾਧਾਨ ਕੌਸ਼ਲ

ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਮੁਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਚੁਣੌਤੀ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ
- (b) ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ
- (c) ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ
- (d) ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ

What is a possible socio-emotional challenge faced by students with learning disabilities?

- (a) Overwhelming self-confidence
- (b) Difficulty in making friends
- (c) Hyperactivity
- (d) Excellent problem-solving skills

66. ਸੀਖਣੇ ਦੀ ਅਕਸ਼ਮਤਾओं के संदर्भ में, 'IEP योजना' शब्द का तात्पर्य क्या है?

- (a) ਈਲਰਜੀ ਵਾਲੇ ਛਾਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਏ ਏਕ ਆਹਾਰ ਯੋਜਨਾ
- (b) ਦਿਵਯਾਂਗ ਛਾਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਏ ਸੀਖਣੇ ਦੀ ਜਰੂਰਤਾਂ ਔਰ ਅਨੁਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਯੋਜਨਾ ਕੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤੈਯਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਏਕ ਯੋਜਨਾ
- (c) ਗਤਿਸ਼ੀਲਤਾ ਚੁਨੌਤੀਯੋਂ ਵਾਲੇ ਛਾਤਰਾਂ ਦੇ ਲਿਏ ਏਕ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਫਿਟਨੇਸ ਕਾਰਯਕਰਮ
- (d) ਤਨਰ ਸਿਕਸ਼ਾਰਥਿਯੋਂ ਦੇ ਲਿਏ ਏਕ ਪਾਠਯਕਰਮ ਸਾਰਗਦਸ਼ਿਕਾ

ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 'IEP ਯੋਜਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) ਐਲਰਜੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਖੁਰਾਕ ਯੋਜਨਾ
- (b) ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਯੋਜਨਾ
- (c) ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
- (d) ਉੱਨਤ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਗਾਈਡ

In the context of learning disabilities, what does the term 'IEP plan' refer to?

- (a) A dietary plan for students with allergies
- (b) A plan outlining learning needs and instructional plan for students with special needs
- (c) A physical fitness program for students with mobility challenges
- (d) A curriculum guide for advanced learners

67. डिसलेक्सिया से पीड़ित छात्रों को पढ़ाने में सहायता के लिए निम्नलिखित में से कौन-सा हस्तक्षेप आमतौर पर उपयोग नहीं किया जाता है?

- (a) शारीरिक प्रशिक्षण
- (b) ध्वन्यात्मक जागरूकता
- (c) भाषा प्रसंस्करण
- (d) व्यवहार संशोधन

ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਡਿਸਲੈਕਸੀਆ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦਖਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ?

- (a) ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ
- (b) Phonemic ਜਾਗਰੂਕਤਾ
- (c) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
- (d) ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ

Which of the following interventions is **not** commonly used to support students with dyslexia in reading?

- (a) Physical training
- (b) Phonemic awareness
- (c) Language processing
- (d) Behaviour modification

68. विकलांगता अधिकारों के संदर्भ में PWD का पूर्ण रूप क्या है?

- (a) Public Welfare Department
- (b) Persons With Disabilities
- (c) Physical Wellbeing Division
- (d) Progressive Workforce Development

ਅਪੰਗਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'PWD' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) Public Welfare Department
- (b) Persons With Disabilities
- (c) Physical Wellbeing Division
- (d) Progressive Workforce Development

What does the acronym 'PWD' stand for in the context of disability rights?

- (a) Public Welfare Department
- (b) Persons With Disabilities
- (c) Physical Wellbeing Division
- (d) Progressive Workforce Development

69. सर्व शिक्षा अभियान मुख्य रूप से किस स्तर की शिक्षा पर ध्यान केंद्रित करता है?

- (a) उच्च शिक्षा
- (b) प्रारंभिक शिक्षा
- (c) माध्यमिक शिक्षा
- (d) व्यावसायिक शिक्षा

ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ?

- (a) ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ
- (b) ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ
- (c) ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
- (d) ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖਿਆ

Which level of education does Sarva Shiksha Abhiyan primarily focus on?

- (a) Higher education
- (b) Elementary education
- (c) Secondary education
- (d) Vocational education

70. सर्व शिक्षा अभियान का मुख्य लक्ष्य क्या है?

- (a) उच्च शिक्षा को बढ़ावा देना
- (b) प्रारंभिक शिक्षा का सार्वभौमिकरण प्राप्त करना
- (c) व्यावसायिक प्रशिक्षण को प्रशिक्षित करना
- (d) शिक्षा में अनुसंधान का समर्थन करना

ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (b) ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਰਵਵਿਆਪਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ
- (c) ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ
- (d) ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ

What is the main goal of Sarva Shiksha Abhiyan?

- (a) Promoting higher education
- (b) Achieving universalization of elementary education
- (c) Enhancing vocational training
- (d) Supporting research in education

71. कौन-सा शिक्षण दृष्टिकोण प्रायः अन्वेषण शिक्षण और छात्र-केंद्रित गतिविधियों से जुड़ा होता है?

- (a) निगमनात्मक शिक्षण
- (b) आगमनात्मक शिक्षण
- (c) (a) और (b) दोनों
- (d) न तो (a) और न ही (b)

ਕਿਹੜੀ ਅਧਿਆਪਨ ਪਹੁੰਚ ਅਕਸਰ ਖੋਜ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (a) ਡਿਡਕਟਿਵ ਅਧਿਆਪਨ
- (b) ਇੰਡਕਟਿਵ ਅਧਿਆਪਨ
- (c) (a) ਅਤੇ (b) ਦੋਵੇਂ
- (d) ਨਾ ਹੀ (a) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ (b)

Which teaching approach is often associated with discovery learning and student-centered activities?

- (a) Deductive teaching
- (b) Inductive teaching
- (c) Both (a) and (b)
- (d) Neither (a) nor (b)

72. निगमनात्मक शिक्षण का उद्देश्य क्या है?

- (a) विवेचनात्मक सोच और अन्वेषण को प्रोत्साहित करना
- (b) छात्रों को स्वयं सिद्धांतों की खोज करने के लिए मार्गदर्शन करना
- (c) विद्यार्थियों को विशिष्ट परिस्थितियों में सामान्य सिद्धांत लागू करना सिखाना
- (d) बिना समझे याद रखने को बढ़ावा देना

ਡਿਡਕਟिव सिद्धिआ दा उद्देश की है?

- (a) आलौचनात्मक सोच अਤੇ खोज नुं उतसाहित करना
- (b) विद्विआरथीआं नुं आपडे आप सिधांत खोज लਈ मारगदर्शन करना
- (c) विद्विआरथीआं नुं धाम सिध्तीआं विंर आम सिधांत नुं लागू करन लਈ सिधाउट्टा
- (d) बिना समझे याद नुं उतसाहित करना

What is the purpose of deductive teaching?

- (a) Encouraging critical thinking and exploration
- (b) Guiding students to discover principles on their own
- (c) Teaching students to apply general principles to specific situations
- (d) Promoting memorization without understanding

73. सुकराती शिक्षण पद्धति की प्राथमिक विशेषता क्या है?

- (a) शिक्षक-केंद्रित निर्देश
- (b) व्याख्यान-आधारित दृष्टिकोण
- (c) प्रश्नोत्तरी संवाद
- (d) मल्टीमीडिया संसाधनों का उपयोग

सिधाउट्टा दी सुकरात विधी दी मुख विशेषता की है?

- (a) अधिआपक-केंद्रित हदाइत
- (b) लैक्चर-आधारित परुंच
- (c) सवाल अਤੇ जवाब संवाद
- (d) मल्टीमीडिया सरोतां दी वरतें

What is the primary characteristic of the Socratic method of teaching?

- (a) Teacher-centered instruction
- (b) Lecture-based approach
- (c) Question and answer dialogue
- (d) Use of multimedia resources

74. 'ਫਲਿਪਡ ਕਲਾਸਰੂਮ' शिक्षण पद्धति में क्या शामिल है?

- (a) पारंपरिक व्याख्यान प्रारूप
- (b) कक्षा के बाहर अनुदेशात्मक सामग्री प्रदान करके और गतिविधियों और चर्चा के लिए कक्षा के समय का उपयोग करके पारंपरिक शिक्षण मॉडल को उलट देना
- (c) निर्देश के लिए विशेष रूप से प्रौद्योगिकी का उपयोग करना
- (d) सहयोग के बिना व्यक्तिगत सीखने पर जोर देना

'ਫਲਿੱਪਡ ਕਲਾਸਰੂਮ' ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?

- (a) ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਲੈਕਚਰ ਫਾਰਮੈਟ
- (b) ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਿਦਾਇਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਰਵਾਇਤੀ ਅਧਿਆਪਨ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ
- (c) ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ
- (d) ਬਿਨਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੱਖਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ

What does the 'Flipped Classroom' teaching method involve?

- (a) Traditional lecture format
- (b) Inverting the traditional teaching model by delivering instructional content outside of class and using class time for activities and discussion
- (c) Exclusively using technology for instruction
- (d) Emphasizing individual learning without collaboration

75. कौन-सी शिक्षण रणनीति विविध क्षमता वाले छात्रों के बीच सहयोग और बातचीत को बढ़ावा देती है?

- (a) वैयक्तिकृत निर्देश
- (b) सहकर्मी शिक्षण
- (c) ਸਕਤ ਵਾਖਾਨ ਪ੍ਰਾਰੂਪ
- (d) ਪ੍ਰਤਿਸਪਰਧੀ ਮੂਲਾਂਕਨ

ਕਿਹੜੀ ਅਧਿਆਪਨ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਭਿੰਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?

- (a) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਦਾਇਤ
- (b) ਪੀਅਰ ਟਿਊਸ਼ਨ
- (c) ਸਖਤ ਲੈਕਚਰ ਫਾਰਮੈਟ
- (d) ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਮੁਲਾਂਕਣ

Which teaching strategy promotes collaboration and interaction among students with diverse abilities?

- (a) Individualized instruction
- (b) Peer tutoring
- (c) Strict lecture format
- (d) Competitive assessment

76. समावेशी सेटअप में विभेदित निर्देश में क्या शामिल है?

- (a) सभी छात्रों के लिए समान सीखने का अनुभव प्रदान करना
- (b) विविध शिक्षण आवश्यकताओं को संबोधित करने के लिए शिक्षण विधियों और सामग्री को अपनाना
- (c) दिव्यांग छात्रों को सीखने की प्रक्रिया में बाहर करना
- (d) पूरी तरह से मानकीकृत परीक्षण पर निर्भर रहना

ਇੱਕ ਸੰਮਲਿਤ ਸੈੱਟਅੱਪ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

- (a) ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਵਿਭਿੰਨ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ
- (c) ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ
- (d) ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਟੈਸਟਿੰਗ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ

What does differentiated instruction involve in an inclusive setup?

- (a) Providing identical learning experiences for all students
- (b) Adapting teaching methods and content to address diverse learning needs
- (c) Excluding students with special needs from the learning process
- (d) Relying solely on standardized testing

77. विभेदित निर्देश में विविध शिक्षण आवश्यकताओं को संबोधित करने के लिए _____ शिक्षण विधियां और सामग्री शामिल है।

- (a) उपेक्षा
- (b) अनुकूलन
- (c) प्रतिबंधक
- (d) मानकीकरण

ਵਿਭਿੰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ _____ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- (a) ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨਾ
- (b) ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ
- (c) ਸੀਮਾ
- (d) ਮਾਨਕੀਕਰਨ

Differentiated instruction involves _____ teaching methods and content to address diverse learning needs.

- (a) ignoring
- (b) adapting
- (c) limiting
- (d) standardizing

78. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ शिक्षा से संबंधित मुद्दों के समाधान के लिए भारत में DPEP (जिला प्राथमिक शिक्षा कार्यक्रम) वर्ष _____ में शुरू किया गया था।

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ DPEP (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਸਾਲ _____ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

DPEP (District Primary Education Programme) was launched in India in the year _____ to address issues related to primary education.

- (a) 1986
- (b) 1994
- (c) 2000
- (d) 2010

79. दिव्यांग व्यक्तियों के अधिकारों और हितों की सुरक्षा के लिए _____ में POA अधिनियमित किया गया था।

ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ _____ ਵਿੱਚ POA ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

POA was enacted in _____ to safeguard the rights and interests of persons with special needs.

- (a) 1975
- (b) 1985
- (c) 1992
- (d) 2005

80. भारत में विकलांग व्यक्ति अधिनियम, दिव्यांग व्यक्तियों के लिए शिक्षा और रोजगार में _____ का आरक्षण अनिवार्य करता है।

भारत ਵਿੱਚ ਪਰਸਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਸੇਬਿਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ _____ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

The Persons with Disabilities Act in India mandates the reservation of _____ in education and employment for persons with special needs.

- (a) 5 %
- (b) 10 %
- (c) 15 %
- (d) 3 %

81. मानसिक स्वास्थ्य विकार किसी व्यक्ति के दैनिक जीवन में सोचने, महसूस करने और _____ की क्षमता को प्रभावित कर सकता है।

- (a) सोने
- (b) खाने
- (c) कार्य करने
- (d) दैनिक जीवन में मेलजोल बढ़ाने

ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਾੜ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੋਚਣ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਅਤੇ _____ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- (a) ਠੀਂਦ
- (b) ਖਾਣ
- (c) ਫੰਕਸ਼ਨ
- (d) ਸਮਾਜੀਕਰਨ

Mental health disorders can impact a person's ability to think, feel and in daily life.

- (a) sleep
- (b) eat
- (c) function
- (d) socialize

82. UNCRPD को _____ को अपनाया गया था।

- (a) 13 दिसंबर, 2006
- (b) 13 दिसंबर, 2007
- (c) 13 दिसंबर, 2008
- (d) 13 दिसंबर, 2009

UNCRPD ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

- (a) 13 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ
- (b) 13 ਦਸੰਬਰ, 2007 ਨੂੰ
- (c) 13 ਦਸੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ
- (d) 13 ਦਸੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ

UNCRPD was adopted on

- (a) 13th December, 2006
- (b) 13th December, 2007
- (c) 13th December, 2008
- (d) 13th December, 2009

83. स्वयं, भारत सरकार द्वारा शुरू किया गया एक कार्यक्रम है और इसे शिक्षा के तीन प्रमुख सिद्धांतों को प्राप्त करने के लिए डिज़ाइन किया गया है। निम्नलिखित में से कौन-सा सही है?

- (a) पहुँच, समानता और गुणवत्ता
- (b) पहुँच, समानता और मात्रा
- (c) समानता, उपलब्धता और साधन संपन्न
- (d) सभी सही हैं

ਸਵਯਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ?

- (a) ਪਹੁੰਚ, ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ
- (b) ਪਹੁੰਚ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ
- (c) ਸਮਾਨਤਾ, ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਭਰਪੂਰ
- (d) ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਹਨ

Swayam is a programme initiated by the Government of India and is designed to achieve three cardinal principles of Education. Which of the following is **correct**?

- (a) Access, equity and quality
- (b) Access, equality and quantity
- (c) Equality, availability and resourceful
- (d) All are correct

84. निम्नलिखित में से कौन-सा संज्ञानात्मक क्षमता का उच्चतम स्तर है?

- (a) जानना
- (b) समझना
- (c) मूल्यांकन करना
- (d) विश्लेषण करना

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੋਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਪੱਧਰ ਹੈ

- (a) ਜਾਣਨਾ
- (b) ਸਮਝ
- (c) ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ
- (d) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ

Which of the following is the highest level of cognitive ability?

- (a) Knowing
- (b) Understanding
- (c) Evaluating
- (d) Analysing

85. स्कूल में गुणवत्तापूर्ण शिक्षा का सबसे महत्वपूर्ण संकेतक _____ है।

- (a) स्कूल में बुनियादी सुविधाएं
- (b) कक्षा प्रणाली
- (c) पाठ्य पुस्तकें और शिक्षण सामग्री
- (d) छात्र उपलब्धि स्तर

ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੂਚਕ ਹੈ _____

- (a) ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ
- (b) ਕਲਾਸਰੂਮ ਸਿਸਟਮ
- (c) ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਸਮੱਗਰੀ
- (d) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਪੱਧਰ

The most important indicator of quality education in school is

- (a) infrastructural facilities in school
- (b) classroom system
- (c) textbooks and teaching material
- (d) student achievement level

86. 'न्यूनतम प्रतिबंधात्मक वातावरण' शब्द का प्रयोग _____ के लिए किया जाता है।

- (a) दिव्यांग व्यक्ति
- (b) प्रारंभिक बाल्यावस्था
- (c) वरिष्ठ जन
- (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं

ਸ਼ਬਦ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ' ਨੂੰ _____ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (a) ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ
- (b) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਚਪਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ
- (c) ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

B

The term 'least restrictive environment' is used for

- (a) differently abled person
- (b) early childhood youngsters
- (c) elderly people
- (d) None of the above

87. कक्षा में प्रश्न पूछने वाले विद्यार्थियों को

- (a) कक्षा के बाद शिक्षक से मिलने की सलाह दी जानी चाहिए
- (b) कक्षा में चर्चा में भाग लेने के लिए प्रोत्साहित किया जाना चाहिए
- (c) प्रश्न पूछना जारी रखने के लिए प्रोत्साहित किया जाना चाहिए
- (d) स्वतंत्र रूप से उत्तर ढूँढने के लिए प्रोत्साहित किया जाना चाहिए

ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜੋ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ

- (a) ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
- (b) ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- (c) ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- (d) ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

Students who ask questions in the class should be

- (a) advised to meet the teacher after the class
- (b) encouraged to participate in the discussion in the class
- (c) encouraged to continue asking questions
- (d) encouraged to search answers independently

88. निम्नलिखित में से कौन-सा सीखने का परिणाम नहीं है?

- (a) दक्षता
- (b) ज्ञान
- (c) परिपक्वता
- (d) शारीरिक संरचना

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (a) ਹੁਨਰ
- (b) ਗਿਆਨ
- (c) ਪਰਿਪੱਕਤਾ

Which of the following is **not** the product of learning?

- (a) Skill
- (b) Knowledge
- (c) Maturity
- (d) Physical structure

89. किस शिक्षण पद्धति में शिक्षार्थी की भागीदारी को इष्टतम एवं सक्रिय बनाया जाता है?

- (a) चर्चा विधि
- (b) बज़ सत्र विधि
- (c) विचार-मंथन सत्र विधि
- (d) परियोजना विधि

किस अधिआपन विधि ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਚਰਚਾ ਵਿਧੀ
- (b) ਬਜ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਧੀ
- (c) ਬ੍ਰੇਨਸਟਾਰਮਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਧੀ
- (d) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ

In which teaching method, learner's participation is made optimal and proactive?

- (a) Discussion method
- (b) Buzz session method
- (c) Brainstorming session method
- (d) Project method

90. निम्नलिखित में से कौन-सा कारक शिक्षण को प्रभावित नहीं करता है?

- (a) शिक्षक का आंतरिक नियंत्रण और शिक्षार्थी-प्रेरणा
- (b) शिक्षक का जीवनी संबंधी डेटा और सह-पाठ्यचर्या संबंधी गतिविधियों में शिक्षार्थी की रुचि
- (c) शिक्षक की आत्म-प्रभावकारिता और विषय के बारे में शिक्षक का ज्ञान
- (d) प्रबंधन और निगरानी में शिक्षक का कौशल

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?

- (a) ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ-ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਥਾਨ
- (b) ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਜੀਵਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ
- (c) ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਗਿਆਨ
- (d) ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਹੁਨਰ

Which of the following factors **does not** affect teaching?

- (a) Teacher's internal locus of control and learner motivation
- (b) Teacher's biographical data and learner's interest in co-curricular activities
- (c) Teacher's self-efficacy and teacher's knowledge of the subject
- (d) Teacher's skill in managing and monitoring

91. "मातृभाषा में निर्देश के माध्यम से शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया को सुविधाजनक बनाया जा सकता है।"

सही विकल्प चुनें।

- (a) सहमत
- (b) अनिश्चित
- (c) असहमत
- (d) उपर्युक्त में से कोई नहीं

मातृ-भाषा ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਕਰੇਗਾ।

ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ।

- (a) ਸਹਿਮਤ
- (b) ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ
- (c) ਅਸਹਿਮਤ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

"Instruction medium in mother tongue will facilitate teaching-learning process". Choose the **correct** option.

- (a) Agreed
- (b) Indefinite
- (c) Disagreed
- (d) None of the above

92. शिक्षा में ICT के एकीकरण के संबंध में, NEP 2020 में _____ अनुशंसित नहीं है।

- (a) व्यक्तिगत और अनुकूली शिक्षा को बढ़ावा देना
- (b) गुणवत्तापूर्ण शिक्षा तक पहुंच बढ़ाना
- (c) आलोचनात्मक सोच और समस्या समाधान कौशल विकसित करना
- (d) पारंपरिक शिक्षण विधियों को मजबूत करना

NEP 2020 ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ICT ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ _____।

- (a) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (b) ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ
- (c) ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
- (d) ਰਵਾਇਤੀ ਅਧਿਆਪਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ

Regarding the integration of ICT in Education, NEP 2020 not recommended _____.

- (a) promoting personalised and adaptive learning
- (b) enhancing access to quality education
- (c) developing critical thinking and problem solving skills
- (d) strengthening traditional teaching methods

93. शिक्षक का व्यवहार _____ होना चाहिए।

- (a) प्रशासनिक
- (b) शिक्षाप्रद
- (c) आदर्शवादी
- (d) निर्देशात्मक

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

- (a) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ
- (b) ਉਪਦੇਸ਼ਕ
- (c) ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ
- (d) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ

Teacher's behaviour ought to be

- (a) administrative
- (b) instructive
- (c) idealistic
- (d) directive

94. विषय धाराओं के संदर्भ में NEP 2020 का मुख्य फोकस क्या है?

- (a) याद रखने की क्षमता को बढ़ावा देना
- (b) विषयों को कठिन पृथक्करण
- (c) रटना सीखना
- (d) विषय धारा प्रभागों से दूर जाना

विज्ञान धाराएं (subject streams) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ NEP 2020 ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੋਕਸ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਯਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (b) ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਛੋੜਾ
- (c) ਰੋਟ ਲਰਨਿੰਗ
- (d) ਵਿਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣਾ

What is the main focus of the NEP 2020 in terms of subject streams?

- (a) Promoting memorization
- (b) Hard separation of subjects
- (c) Rote learning
- (d) Moving away from subject stream divisions

95. किसी कक्षा में किसी छात्र के अवांछनीय व्यवहार को किसके द्वारा संशोधित किया जा सकता है?

- (a) छात्र को दंडित करना
- (b) इसे माता-पिता को ध्यान में लाना
- (c) अवांछनीय व्यवहार के कारणों का पता लगाना और उपचार प्रदान करना
- (d) इसे नजरअंदाज करना

ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

- (a) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ
- (b) ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ
- (c) ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (d) ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ

Undesirable behaviour of a student in a class can be modified by

- (a) punishing the student
- (b) bringing it to the notice of parents
- (c) finding out the reasons for the undesirable behaviour and provide remedies
- (d) ignoring it

96. _____ एक आंतरिक स्थिति को संदर्भित करता है जो व्यक्तियों को लक्ष्य-निर्देशित व्यवहार में संलग्न होने के लिए प्रेरित करता है।

- (a) योग्यता
- (b) संबद्धता
- (c) प्रेरणा
- (d) आत्म-साक्षात्कार

_____ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟੀਚਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- (a) ਯੋਗਤਾ
- (b) ਮਾਨਤਾ
- (c) ਪ੍ਰੇਰਣਾ
- (d) ਸਵੈ-ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ

_____ refers to an internal state that propels individuals to engage in goal-directed behaviour.

- (a) Competence
- (b) Affiliation
- (c) Motivation
- (d) Self-actualisation

97. प्रौद्योगिकी के विकास के साथ, भविष्य में शिक्षक की भूमिका होगी

- (a) जानकारी प्रदान करना
- (b) नई पाठ्य पुस्तकें विकसित करना
- (c) छात्रों का मार्गदर्शन करना
- (d) शिक्षण में इंटरनेट का उपयोग करना

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ

- (a) ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਨਵੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ
- (c) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ
- (d) ਅਧਿਆਪਕ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ

With the development of technology, the role of teacher in future will be

- (a) providing information
- (b) developing new text-books
- (c) guiding students
- (d) using internet in teaching

98. उभरते भारतीय समाज में प्रौद्योगिकी को कक्षाओं में कैसे एकीकृत किया जा रहा है?

- (a) कक्षाओं में प्रौद्योगिकी के सीमित उपयोग से
- (b) सीखने की सुविधा के लिए डिजिटल उपकरणों का व्यापक उपयोग
- (c) सीखने की प्रक्रिया में प्रौद्योगिकी का कोई उपयोग नहीं
- (d) प्रौद्योगिकी का उपयोग केवल परीक्षाओं के लिए किया जाता है

ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

- (a) ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸੀਮਤ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ
- (b) ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ
- (c) ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ
- (d) ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

How is technology being integrated into classrooms in the emerging Indian society?

- (a) By limited use of technology in classes
- (b) Extensive use of digital tools to facilitate learning
- (c) No use of technology in learning process
- (d) Technology is used only for exams

99. तेजी से बदलते भारतीय समाज में स्कूल प्रशासक वर्तमान में अपने बच्चों की शिक्षा में माता-पिता की भागीदारी को किस प्रकार का सहत्व देते हैं?

- (a) न्यूनतम भागीदारी
- (b) सक्रिय भागीदारी और सहयोग
- (c) माता-पिता की भागीदारी के लिए कोई समर्थन नहीं
- (d) प्रशासनिक मुद्दों पर सीमित भागीदारी

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?

- (a) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭਾਗੀਦਾਰੀ
- (b) ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ
- (c) ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ
- (d) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਭਾਗੀਦਾਰੀ

What kind of significance do school administrators currently place on parents' involvement in their children's education in the rapidly changing Indian society?

- (a) Minimal participation
- (b) Active participation and collaboration
- (c) No support for parental involvement
- (d) Limited participation to administrative issues

100. यूनिवर्सल डिज़ाइन फॉर लर्निंग (UDL) एक समावेशी कक्षा में किस पर जोर देता है?

- (a) एक-आकार-सभी के लिए उपयुक्त अनुदेश
- (b) एक कक्षा में सभी शिक्षार्थियों की विविध सीखने की जरूरतों को पूरा करना
- (c) पारंपरिक शिक्षण विधियों का कड़ाई से पालन
- (d) केवल उच्च-उपलब्धि प्राप्त करने वाले छात्रों पर ध्यान केंद्रित करना

यूनीवर्सल डिज़ाइन फॉर लर्निंग (UDL) ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

- (a) ਇੱਕ-ਆਕਾਰ-ਫਿੱਟ-ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ
- (b) ਇੱਕ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ
- (c) ਰਵਾਇਤੀ ਅਧਿਆਪਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ
- (d) ਸਿਰਫ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ

What does Universal Design for Learning (UDL) emphasize in an inclusive classroom?

- (a) One-size-fits-all instruction
- (b) To meet diverse learning needs of all learners in one classroom
- (c) Strict adherence to traditional teaching methods
- (d) Focusing solely on high-achieving students

101. समावेशी कक्षा परिवेश में शिक्षक की क्या भूमिका है?

- (a) व्यवस्था बनाए रखने के लिए अनुशासन को सख्ती से लागू करना
- (b) सभी विद्यार्थियों को समान निर्देश प्रदान करना
- (c) एक समावेशी और सहायक शिक्षण वातावरण की सुविधा प्रदान करना
- (d) केवल उच्च-उपलब्धि प्राप्त करने वाले छात्रों पर ध्यान केंद्रित करना

ਇੱਕ ਸੰਮਲਿਤ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (a) ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
- (b) ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹਿਦਾਇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (c) ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ
- (d) ਸਿਰਫ ਉੱਚ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ

What is the role of a teacher in an inclusive classroom environment?

- (a) Strictly enforcing discipline to maintain order
- (b) Providing the same instruction to all students
- (c) Facilitating an inclusive and supportive learning environment
- (d) Focusing solely on high-achieving students

102. ਸਾਮਗਰੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, 'ਸਰੇਖਣ' ਸ਼ਬਦ ਕਾ ਕਿਆ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) ਸਾਮਗਰੀ ਕੋ ਵਰਗੀਕਰਨ ਮੇਂ ਵਯਵਸਥਿਤ ਕਰਨਾ
- (b) ਯਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਾਮਗਰੀ ਸੀਖਣੇ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਸੇ ਮੇਲ ਖਾਤੀ ਹੋ
- (c) ਅਨਾਵਸ਼ਯਕ ਵਿਵਰਣ ਜੋੜਨਾ
- (d) ਸਾਮਗਰੀਆਂ ਕੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਕੋ ਅਨਦੇਖਾ ਕਰਨਾ

ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, 'ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ
- (b) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ
- (c) ਬੇਲੋੜੇ ਵੇਰਵੇ ਜੋੜਨਾ
- (d) ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ

When designing materials, what does the term 'alignment' refer to?

- (a) Arranging materials in alphabetical order
- (b) Ensuring materials match the learning objectives
- (c) Adding unnecessary details
- (d) Ignoring the relevance of materials

103. निम्नलिखित में से कौन-सा गैर-प्रक्षेपित शिक्षण-अधिगम सामग्री का एक प्रकार है?

- (a) कंप्यूटर सिमुलेशन
- (b) वीडियो
- (c) व्हाइटबोर्ड
- (d) इंटरएक्टिव ऐप

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿਡ ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿਖਲਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਹੈ?

- (a) ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਮੂਲੇਸ਼ਨ
- (b) ਵੀਡੀਓ
- (c) ਵ੍ਹਾਈਟਬੋਰਡ
- (d) ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਐਪ

Which of the following is a type of non-projected teaching-learning material?

- (a) Computer simulation
- (b) Video
- (c) Whiteboard
- (d) Interactive app

104. निम्नलिखित में से कौन-सा शारीरिक विकलांग छात्रों के लिए एक मोटर कौशल सहायक प्रौद्योगिकी का एक उदाहरण है?

- (a) वर्चुअल रियलिटी हेडसेट
- (b) स्पीच-टू-टेक्स्ट सॉफ्टवेयर
- (c) अनुकूली कीबोर्ड और माउस
- (d) शैक्षिक पॉडकास्ट

ਸਰੀਰਕ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਮੋਟਰ ਹੁਨਰ ਸਹਾਇਕ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ?

- (a) ਵਰਚੁਅਲ ਰਿਅਲਿਟੀ ਹੈਡ ਸੈੱਟ
- (b) ਸਪੀਚ-ਟੂ-ਟੈਕਸਟ ਸੌਫਟਵੇਅਰ
- (c) ਅਨੁਕੂਲ ਕੀਬੋਰਡ ਅਤੇ ਮਾਊਸ
- (d) ਵਿਦਿਅਕ ਪੋਡਕਾਸਟ

Which of the following is an example of a motor skills assistive technology for students with physical disabilities?

- (a) Virtual Reality headset
- (b) Speech-to-text software
- (c) Adaptive keyboard and mouse
- (d) Educational podcast

105. दिव्यांग बच्चों को पढ़ाने में, ICT के उपयोग का प्राथमिक लक्ष्य क्या है?

- (a) मनोरंजन
- (b) वैयक्तिकृत शिक्षण
- (c) बाहरी गतिविधियाँ
- (d) सामाजिक कार्यक्रम

दिव्यांग बच्चों को सिखाਉਣ ਵਿੱਚ ICT ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਮਨੋਰੰਜਨ
- (b) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਖਲਾਈ
- (c) ਬਾਹਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ
- (d) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮ

What is the primary goal of using ICT in teaching children with special needs?

- (a) Entertainment
- (b) Personalized learning
- (c) Outdoor activities
- (d) Social events

106. विशेष शिक्षा के संदर्भ में, क्रियात्मक अनुसंधान, पारंपरिक अनुसंधान से किस प्रकार भिन्न है?

- (a) क्रियात्मक अनुसंधान सिद्धांत पर केंद्रित है, जबकि पारंपरिक अनुसंधान अभ्यास पर केंद्रित है
- (b) क्रियात्मक अनुसंधान में चिकित्सकों द्वारा सक्रिय भागीदारी और प्रतिबिंब शामिल है
- (c) पारंपरिक अनुसंधान विशेष रूप से बाहरी विशेषज्ञों पर निर्भर करता है
- (d) क्रियात्मक अनुसंधान विशेष शिक्षा सेटिंग्स में लागू नहीं है

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਰਵਾਇਤੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ?

- (a) ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਖੋਜ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ
- (b) ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- (c) ਰਵਾਇਤੀ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮਾਹਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (d) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

How does action research differ from traditional research in the context of special education?

- (a) Action research focuses on theory, while traditional research focuses on practice
- (b) Action research involves active participation and reflection by practitioners
- (c) Traditional research exclusively relies on external experts
- (d) Action research is not applicable in special education settings

107. UDL के तीन मुख्य सिद्धांत क्या हैं?

- (a) एकरूपता, सरलता, अनुकूलता
- (b) प्रतिनिधित्व, जुड़ाव, अभिव्यक्ति
- (c) बहिष्करण, विशेषज्ञता, अनुरूपता
- (d) सीमा, पृथक्करण, कठोरता

UDL ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ?

- (a) ਇਕਰੂਪਤਾ, ਸਾਦਗੀ, ਇਕਸਾਰਤਾ
- (b) ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ, ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਸਮੀਕਰਨ
- (c) ਬੇਦਖਲੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ
- (d) ਸੀਮਾ, ਵੱਖਰਾ, ਕਠੋਰਤਾ

What are three main principles of UDL?

- (a) Uniformity, Simplicity, Consistency
- (b) Representation, Engagement, Expression
- (c) Exclusion, Specialization, Conformity
- (d) Limitation, Segregation, Rigidity

108. क्रियात्मक अनुसंधान प्रक्रिया में, 'प्लान-डू-स्टडी-एक्ट' (PDSA) चक्र का क्या महत्व है?

- (a) यह एक बार के दृष्टिकोण पर जोर देता है
- (b) यह निष्कर्षों के आधार पर समायोजन को हतोत्साहित करता है
- (c) यह निरंतर सुधार और परिष्कार को बढ़ावा देता है
- (d) यह पेशेवर को अनुसंधान चक्र से बाहर कर देता है

ਐਕਸ਼ਨ ਰੋਜ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, 'ਪਲਾਨ-ਡੂ-ਸਟੱਡੀ-ਐਕਟ' (PDSA) ਚੱਕਰ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?

- (a) ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
- (b) ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (c) ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (d) ਇਹ ਖੋਜ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

In action research process, what is the significance of the 'Plan-do-study-act' (PDSA) cycle?

- (a) It emphasizes on one-time approach
- (b) It discourages adjustments based on findings
- (c) It promotes continuous improvement and refinement
- (d) It excludes practitioners from the research cycle

109. UDL के संदर्भ में, मूल्यांकन प्रक्रिया में 'निरूपण' शब्द का क्या अर्थ है?

- (a) छात्रों को समझ प्रदर्शित करने के लिए विभिन्न तरीके प्रदान करना
- (b) ऐसी परीक्षाएँ डिज़ाइन करना जो सभी छात्रों के लिए एक समान हों
- (c) छात्रों को जानकारी कैसे प्रस्तुत की जाए, इसका विकल्प प्रदान करना
- (d) कुछ विद्यार्थियों को मूल्यांकन से बाहर करना

UDL ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣ
- (c) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ
- (d) ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ

In the context of UDL, what does the term 'representation' refer to in the assessment process?

- (a) Providing various ways for students to demonstrate understanding
- (b) Designing exams that are uniform for all students
- (c) Offering choices in how information is presented to students
- (d) Excluding certain students from the assessment

110. शिक्षक, UDL के ढांचे के भीतर निर्देश में अंतर कैसे कर सकते हैं?

- (a) निर्देश के केवल एक तरीके का उपयोग करके
- (b) सभी छात्रों के लिए समान सीखने के अनुभव प्रदान करके
- (c) व्यक्तिगत छात्रों की जरूरतों को पूरा करने के लिए निर्देश तैयार करके
- (d) दिव्यांग छात्रों को कुछ गतिविधियों से बाहर रखकर

ਅਧਿਆਪਕ UDL ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?

- (a) ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਢੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ
- (b) ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ
- (c) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ
- (d) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ

How can teachers differentiate instructions within the framework of UDL?

- (a) By using only one mode of instruction
- (b) By providing uniform learning experiences for all students
- (c) By tailoring instruction to meet the needs of individual students
- (d) By excluding students with special needs from certain activities

111. कौन-सा राष्ट्रीय कानून दिव्यांग बच्चों के लिए समान शैक्षिक अवसरों को अनिवार्य बनाता है?

- (a) मानसिक स्वास्थ्य अधिनियम
- (b) विकलांग व्यक्ति शिक्षा अधिनियम (IDEA)
- (c) विकलांग व्यक्ति अधिनियम (PWD अधिनियम)
- (d) भारतीय पुनर्वास परिषद अधिनियम (RCI अधिनियम)

ਕਿਹੜਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਿਵਯਾਂਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਵਿਦਿਅਕ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- (a) ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਐਕਟ
- (b) ਅਧਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ (IDEA)
- (c) ਪਰਸਨ ਵਿੱਥ ਡਿਸੇਬਿਲਿਟੀ ਐਕਟ (PWD ਐਕਟ)
- (d) ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ (ਆਰਸੀਆਈ ਐਕਟ)

Which national legislation mandates equal educational opportunities for children with special needs?

- (a) Mental Health Act
- (b) Individuals with Disabilities Education Act (IDEA)
- (c) Persons with Disabilities Act (PWD act)
- (d) Rehabilitation Council of India Act (RCI Act)

112. दिव्यांग बच्चों की परिभाषा क्या है?

- (a) वे बच्चे जो असाधारण रूप से प्रतिभाशाली हैं
- (b) वे बच्चे जो शैक्षणिक रूप से उत्कृष्ट हैं
- (c) दिव्यांग बच्चे जो अपनी गतिविधियों में सीमित होते हैं
- (d) पूर्ण शारीरिक और मानसिक स्वास्थ्य वाले बच्चे

ਦਿਵਯਾਂਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਬੱਚੇ ਜੋ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਹਨ
- (b) ਉਹ ਬੱਚੇ ਜੋ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਮ ਹਨ
- (c) ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ
- (d) ਸੰਪੂਰਣ ਸਰੀਰਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ

What is the definition of children with special needs?

- (a) Children who are exceptionally talented
- (b) Children who excel academically
- (c) Children with impairments that limit their activities
- (d) Children with perfect physical and mental health

113. दिव्यांग बच्चों की शिक्षा में व्यक्तिगत शिक्षा कार्यक्रम (IEP) की क्या भूमिका है?

- (a) यह सभी छात्रों के लिए एक मानकीकृत परीक्षा है
- (b) यह एक दिव्यांग बच्चे की विशिष्ट जरूरतों को पूरा करने के लिए तैयार की गई योजना है
- (c) यह एक ऐसा कार्यक्रम है जिसमें दिव्यांग बच्चों को शामिल नहीं किया गया है
- (d) यह केवल शारीरिक रूप से विकलांग बच्चों पर लागू है

दिव्यांग बच्चों की शिक्षा में व्यक्तिगत शिक्षा कार्यक्रम (IEP) की क्या भूमिका है?

- (a) यह सारे विद्यार्थियों लਈ ईक प्रमाणित परीक्षा है
- (b) यह ईक दिव्यांग बच्चे की विशिष्ट जरूरतों को पूरा करने लਈ तैयार की गਈ योजना है
- (c) यह ईक अलग प्रोग्राम है जे दिव्यांग बच्चों को शामिल नई किया गया है
- (d) यह केवल शारीरिक रूप से विकलांग बच्चों पर लागू है

What is the role of an Individualized Education Program (IEP) in the education of children with special needs?

- (a) It is a standardized test for all students
- (b) It is a plan tailored to meet the unique needs of a child with special needs
- (c) It is a program that excludes children with special needs
- (d) It is only applicable to children with physical disabilities

114. निम्नलिखित में से कौन-सा विकासत्मक विकलांगता का एक उदाहरण है?

- (a) अदूरदर्शिता
- (b) डाउन सिंड्रोम
- (c) टूटा हुआ पैर
- (d) एलर्जी प्रतिक्रिया

Which of the following is an example of a developmental disability?

- (a) डेटी नज़र
- (b) डाऊन सिंड्रोम
- (c) टूटी लॉड
- (d) ऐलर्जी वाली प्रतिक्रिया

Which of the following is an example of a developmental disability?

- (a) Short-sightedness
- (b) Down syndrome
- (c) Broken leg
- (d) Allergic reaction

115. दिव्यांग बच्चों को पढ़ाने के संदर्भ में विभेदित निर्देश का प्राथमिक फोकस क्या है?

- (a) सभी छात्रों के लिए समान शिक्षण सामग्री उपलब्ध कराना
- (b) निश्चित पाठ्यक्रम का कड़ाई से पालन करना
- (c) व्यक्तिगत आवश्यकताओं को पूरा करने हेतु तदनुकूल निर्देश देना
- (d) कक्षा में प्रौद्योगिकी के उपयोग से बचना

ਦਿਵਯਾਂਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੋਕਸ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਿੱਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ
- (c) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਟੇਲਰਿੰਗ ਹਿਦਾਇਤਾਂ
- (d) ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ

What is the primary focus of differentiated instruction in the context of teaching children with special needs?

- (a) Providing the same learning materials for all students
- (b) Adhering strictly to a fixed curriculum
- (c) Tailoring instruction to meet individual needs
- (d) Avoiding the use of technology in the classroom

116. पाठ्यक्रम संशोधन के संदर्भ में, 'स्काफोल्डिंग' शब्द का तात्पर्य क्या है?

- (a) पाठ्यक्रम से सभी चुनौतियों को दूर करना
- (b) छात्रों को सफल होने में मदद करने के लिए अस्थायी सहायता प्रदान करना
- (c) छात्रों की व्यक्तिगत जरूरतों को नजरअंदाज करना
- (d) कठोर शिक्षण विधियों पर टिके रहना

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸੋਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, 'ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ' (scaffolding) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ
- (b) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (c) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ
- (d) ਸਖਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ

In the context of curriculum modification, what does the term 'scaffolding' refer to?

- (a) Removing all the challenges from the curriculum
- (b) Providing temporary support to help students succeed
- (c) Ignoring individualized needs of students
- (d) Sticking to rigid teaching methods

B

117. ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮੇਂ 'ਸੁਵਿਧਾਕਰਤਾ' ਕੇ ਸਾਥ ਆਮਤੌਰ ਪਰ ਕੌਨ-ਸੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ?

- (a) ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਚਰਚਾਓਂ ਕੋ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਔਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ
- (c) ਪ੍ਰਤਿਸਪਰਧੀ ਸਾਹੈਲ ਬਨਾਨਾ
- (d) ਸੀਖਨੇ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਸਾਗਦਰਸ਼ਨ ਔਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ

ਸਮੂਹ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ 'ਸਹੂਲਤਕਰਤਾ' (facilitator) ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਭੂਮਿਕਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

- (a) ਸਿੱਧੀ ਹਿਦਾਇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- (b) ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ
- (c) ਪ੍ਰਤੱਯੋਗੀ ਸਾਹੈਲ ਬਣਾਉਣਾ
- (d) ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਦਾ ਸਾਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ

Which role is commonly associated with the 'facilitator' in group teaching?

- (a) Providing direct instruction
- (b) Controlling and directing discussions
- (c) Creating a competitive environment
- (d) Guiding and supporting the learning process

118. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕੌਨ-ਸਾ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਚੁਨੌਤੀ ਹੈ?

- (a) ਸੀਮਿਤ ਛਾਤ੍ਰ ਵਯਸਤਾ
- (b) ਕਮ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸੰਪਰਕ
- (c) ਸਜਾਤੀਯ ਸੀਖਨੇ ਕੇ ਅਨੁਭਵ
- (d) ਸਿੱਖਕ ਕੇ ਲਿਏ ਕਾਰਯਭਾਰ ਮੇਂ ਕਮੀ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ?

- (a) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਸਮੂਲੀਅਤ
- (b) ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ
- (c) ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਨੁਭਵ
- (d) ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟਣਾ

Which of the following is a potential challenge of group teaching?

- (a) Limited student engagement
- (b) Reduced social interaction
- (c) Homogeneous learning experiences
- (d) Decreased workload for the teacher

119. प्रौद्योगिकी को सहयोगात्मक शिक्षण और संसाधन कक्षों में कैसे शामिल किया जा सकता है?

- (a) पारंपरिक शिक्षण विधियों को बनाए रखने के लिए प्रौद्योगिकी से परहेज करके
- (b) शैक्षिक संसाधनों तक पहुंच को सीमित करके
- (c) निर्देश और पहुंच बढ़ाने के लिए प्रौद्योगिकी को एकीकृत करके
- (d) छात्रों को डिजिटल शिक्षण उपकरणों से अलग करके

सहयोगी अधिआपन अਤੇ सरोत कमरिआं विंच उकनलौजी नुं किवें सामल कीता जा सकदा है?

- (a) परंपरागत अधिआपन विधीआं नुं कायिम रँखठ लयी उकनलौजी उँ बच के
- (b) विदिअक सरोतं उँक पहुंच नुं सीमिउ करके
- (c) हदायिउं अते पहुंचयैगता नुं वधाउिठ लयी उकनलौजी नुं नैउ के
- (d) विदिआरबीआं नुं डिजीटल लरनिंग टूलस उँ अलँग करके

How can technology be incorporated into collaborative teaching and resource rooms?

- (a) By avoiding technology to maintain traditional teaching methods
- (b) By limiting access to educational resources
- (c) By integrating technology to enhance instruction and accessibility
- (d) By isolating students from digital learning tools

120. साधन कक्षों के बारे में आम गलतफ़हमी क्या है?

- (a) वे केवल गंभीर विकलांगता वाले छात्रों के लिए हैं
- (b) प्रत्येक विशेष और समावेशी स्कूल में संसाधन कक्ष सीखने के स्थान होते हैं
- (c) इन कक्षाओं में विशेष शिक्षा शिक्षकों और कभी-कभी पैराप्रोफेशनल्स का स्टाफ होता है
- (d) इसमें शिक्षकों के बीच सहयोग की आवश्यकता है

सरोत कमरिआं घारे ईक आम गलउ धारना की है?

- (a) इह सिरढ गंभीर दिवजांगता वाले विदिआरबीआं लयी हन
- (b) रिसेरस रूम हरेक विसेस अते संमलिउ सकूल विंच सिँखठ दीआं घावां हन
- (c) इहनां कलासरुमां विंच विसेस सिँखिआ अधिआपकां अते कयी वार पैरा-पुँवैसुनल दा सटाड है
- (d) इस नुं सिँखिअकां विचकार सहियैग दी लैउ है

What is common misconception about resource rooms?

- (a) They are only for students with severe disabilities
- (b) Resource rooms are learning spaces in every special and inclusive school
- (c) These classrooms are staffed by special education teachers and sometimes by paraprofessionals
- (d) It needs collaboration among educators

121. दिव्यांग बच्चों के शैक्षणिक प्रदर्शन पर मनो-सामाजिक चुनौतियों का संभावित प्रभाव क्या है?

- (a) एकाग्रता और फोकस में सुधार
- (b) सीखने के लिए बढ़ी हुई प्रेरणा
- (c) आत्म-सम्मान और शैक्षणिक उपलब्धियों में कमी
- (d) त्वरित संज्ञानात्मक विकास

ਦਿਵਯਾਂਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਸੁਧਰੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਫੋਕਸ
- (b) ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ
- (c) ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
- (d) ਤੇਜ਼ ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਕਾਸ

What is a potential impact of psycho-social challenges on the academic performance of children with special needs?

- (a) Improved concentration and focus
- (b) Enhanced motivation for learning
- (c) Decreased self-esteem and academic achievement
- (d) Accelerated cognitive development

122. परिवार का सहयोग किसी दिव्यांग बच्चे पर कैसे सकारात्मक प्रभाव डालता है?

- (a) बच्चे की विशिष्ट जरूरतों को नजरअंदाज करके
- (b) अलगाव की भावना को बढ़ावा देकर
- (c) भावनात्मक सहयोग और समर्थन प्रदान करके
- (d) समावेशी शिक्षा के महत्व को कम करके

ਦਿਵਯਾਂਗ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਵੇਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- (a) ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ
- (b) ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ
- (c) ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਵਕਾਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ
- (d) ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ

How does family support positively influence a child with a special needs?

- (a) By ignoring the child's unique needs
- (b) By fostering a sense of isolation
- (c) By providing emotional support and advocacy
- (d) By minimizing the importance of inclusive education

123. दिव्यांग बच्चों के परिवारों के लिए अपर्याप्त सहायता का संभावित परिणाम क्या है?

- (a) सामना करने का बेहतर तंत्र
- (b) चुनौतियों का सामना करने में लचीलापन
- (c) तनाव का उच्च स्तर और खुशहाली में कमी
- (d) समाजीकरण कौशल में सुधार

दिव्यांग बच्चों के परिवारों लਈ ठाकाढी सहायता दा संभावनी नतीजा की है?

- (a) विसृष्ट मुकाबला करन दी वीपी
- (b) चुनौतीयां दे सामना करनी हौएी लचकता
- (c) तनाव दे उच्च पॅपर अडे उंदरुमती वीच कमी
- (d) सुधरे हौएे समाजीकरण दे हुनर

What is the potential consequence of inadequate support for families of children with special needs?

- (a) Enhanced coping mechanisms
- (b) Increased resilience in the face of challenges
- (c) Higher levels of stress and decreased well-being
- (d) Improved socialization skills

124. कौन-सी सीखने की अक्षमता मुख्य रूप से पढ़ने, वर्तनी और लिखने में कठिनाइयों से जुड़ी हुई है?

- (a) डिसग्राफिया
- (b) डिस्लेक्सिया
- (c) डिसकैलकुलिया
- (d) डिस्प्रेक्सिया

कौनसी सिखन की अक्षमता मुख से पढ़ने, सपैलिंग अडे लिखन वीच मुसकलां ठाल जुडी हौएी है?

- (a) डिसग्राफीया
- (b) डिसलेक्सिया
- (c) डिसकलकुलीया
- (d) डिसप्रेक्सिया

Which learning disability is primarily associated with difficulties in reading, spelling and writing?

- (a) Dysgraphia
- (b) Dyslexia
- (c) Dyscalculia
- (d) Dyspraxia

125. ਦੁਨਿਆ ਖਰ ਮੇਂ ਕਯਸਕੋਂ ਮੇਂ ਅਯੋਜਿਤ ਅੰਧੇਪਨ ਕਾ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਾਰਨ ਕਯਾ ਹੈ?

- (a) ਗਲੂਕੋਮਾ
- (b) ਡਾਯਬਿਟਿਕ ਰੇਟਿਨੋਪੈਥੀ
- (c) ਮੈਕੂਲਰ ਡਿਜਨਰੇਸ਼ਨ
- (d) ਟ੍ਰੈਕੋਮਾ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਬਾਲਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਗਲਾਕੋਮਾ
- (b) ਡਾਇਬੀਟਿਕ ਰੈਟੀਨੋਪੈਥੀ
- (c) ਮੈਕੂਲਰ ਡੀਜਨਰੇਸ਼ਨ
- (d) ਟ੍ਰੈਕੋਮਾ

What is the leading cause of acquired blindness in adults worldwide?

- (a) Glaucoma
- (b) Diabetic retinopathy
- (c) Macular degeneration
- (d) Trachoma

126. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਸੰਖਿਸ਼ ਨਾਮ ASD ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) Attention and Sensory Disorder
- (b) Autism Spectrum Disorder
- (c) Academic Support and Development
- (d) Adaptive Skills Deficiency

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ASD ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) Attention and Sensory Disorder
- (b) Autism Spectrum Disorder
- (c) Academic Support and Development
- (d) Adaptive Skills Deficiency

What is the meaning of the abbreviation ASD in the context of Special Education?

- (a) Attention and Sensory Disorder
- (b) Autism Spectrum Disorder
- (c) Academic Support and Development
- (d) Adaptive Skills Deficiency

127. कौन-सा अंतर्राष्ट्रीय दिवस बच्चों सहित दिव्यांग व्यक्तियों के अधिकारों और कल्याण को बढ़ावा देने पर केंद्रित है?

- (a) अंतर्राष्ट्रीय बाल दिवस
- (b) वैश्विक विकलांगता अधिकार दिवस
- (c) विकलांग व्यक्तियों का अंतर्राष्ट्रीय दिवस
- (d) विश्वव्यापी समावेशी बाल दिवस

ਕਿਹੜਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ?

- (a) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਦਿਵਸ
- (b) ਗਲੋਬਲ ਅਪੰਗਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਸ
- (c) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ
- (d) ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਬਾਲ ਦਿਵਸ

Which international day is focused on promoting the rights and well-being of persons with special needs including children?

- (a) International Children's Day
- (b) Global Disability Rights Day
- (c) International Day of Persons with Disabilities
- (d) Worldwide Inclusive Children's Day

128. कौन-सा सिद्धांत सीखने में संज्ञानात्मक प्रक्रियाओं की भूमिका पर ध्यान केंद्रित करता है और सुझाव देता है कि दिव्यांग व्यक्ति अपनी संज्ञानात्मक क्षमताओं को बढ़ाने के लिए स्पष्ट निर्देश और रणनीतियों से लाभ उठा सकते हैं?

- (a) व्यवहारवाद
- (b) सूचना प्रसंस्करण सिद्धांत
- (c) सामाजिक शिक्षण सिद्धांत
- (d) पारिस्थितिक प्रणाली सिद्धांत

ਕਿਹੜੀ ਥਿਊਰੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬੋਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- (a) ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ
- (b) ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਥਿਊਰੀ
- (c) ਸੋਸ਼ਲ ਲਰਨਿੰਗ ਥਿਊਰੀ
- (d) ਈਕੋਲੋਜੀਕਲ ਸਿਸਟਮ ਥਿਊਰੀ

Which theory focuses on the role of cognitive processes in learning and suggests that individuals with special needs can benefit from explicit instruction and strategies to enhance their cognitive abilities?

- (a) Behaviourism
- (b) Information Processing Theory
- (c) Social Learning Theory
- (d) Ecological Systems Theory

129. ਕੌਨ-ਸਾ ਮਨੋਵੈਜ਼ਾਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਮਨੋਵੈਜ਼ਾਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਿਐਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਨੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- (a) ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ
- (b) ਰਚਨਾਵਾਦ
- (c) ਮਲਟੀਪਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਥਿਊਰੀ
- (d) ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ

ਕਿਹੜਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਵਿਲੱਖਣ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- (a) ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ
- (b) ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
- (c) ਮਲਟੀਪਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਥਿਊਰੀ
- (d) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਥਿਊਰੀ

Which psychological theory emphasizes the idea that individuals have unique learning styles and strengths and special education should focus on adapting instruction to meet the diverse needs of learners?

- (a) Behaviourism
- (b) Constructivism
- (c) Multiple Intelligences Theory
- (d) Psychoanalytic Theory

130. आमतौर पर 'मनोवैज्ञानिक सिद्धांतों के जनक' के रूप में किसे जाना जाता है?

- (a) सिगमंड फ्रायड
- (b) बी.एफ. स्किनर
- (c) विलियम जेम्स
- (d) जॉन बी. वॉटसन

आम तौर 'ਤੇ 'ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ' ਵਜੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਸਿਗਮੰਡ ਫਰਾਇਡ
- (b) ਬੀ. ਐਫ. ਸਕਿਨਰ
- (c) ਵਿਲੀਅਮ ਜੇਮਜ਼
- (d) ਜੌਨ ਬੀ. ਵਾਟਸਨ

Who is commonly known as the Father of Psychological Theories?

- (a) Sigmund Freud
- (b) B. F. Skinner
- (c) William James
- (d) John B. Watson

131. समावेशी शिक्षा _____ ।

- (a) हाशिये पर मौजूद समूहों के शिक्षकों को शामिल करता है
- (b) सख्त प्रवेश प्रक्रियाओं को प्रोत्साहित करता है
- (c) कक्षा में विविधता को प्रोत्साहित करता है
- (d) में तथ्यों का उपदेश शामिल है

ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ _____ ।

- (a) ਹਾਸ਼ੀਆਗ੍ਰਸਤ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਆਪਕ
- (b) ਸਖਤ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (c) ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ
- (d) ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

Inclusive Education _____.

- (a) includes teachers from marginalized groups
- (b) encourages strict admission procedures
- (c) celebrates diversity in the classroom
- (d) includes indoctrination of facts

132. समावेशी शिक्षा मानती है कि हमें _____ को फिट करने के लिए _____ को बदलना चाहिए।

- (a) बच्चों/प्रणाली
- (b) सिस्टम/बच्चों
- (c) परिवेश/परिवार
- (d) बच्चों/परिवेश

समावेशी शिक्षा मानती है कि हमें _____ को फिट करने के लिए _____ को बदलना चाहिए।

- (a) बच्चे/सिस्टम
- (b) सिस्टम/बच्चे
- (c) वातावरण/परिवार
- (d) बच्चे/वातावरण

Inclusive education assumes that we should change the _____ to fit the _____.

- (a) children/system
- (b) system/children
- (c) environment/family
- (d) children/environment

133. रचनात्मकता आमतौर पर किससे जुड़ी होती है?

- (a) नकल
- (b) मॉडलिंग
- (c) अभिसारी सोच
- (d) भिन्न सोच

रचनात्मकता आमतौर पर किससे जुड़ी होती है?

- (a) नकल
- (b) मॉडलिंग
- (c) अभिसारी सोच
- (d) भिन्न सोच

Creativity is usually associated with

- (a) imitation
- (b) modeling
- (c) convergent thinking
- (d) divergent thinking

134. यदि आपको सामान्य विद्यार्थियों के साथ-साथ किसी दृष्टिबाधित छात्र को पढ़ाने का अवसर मिले, तो आप कक्षा में उसके साथ किस प्रकार का व्यवहार करना चाहेंगे?

- (a) उस पर अतिरिक्त ध्यान न देना क्योंकि बहुसंख्यकों को कष्ट हो सकता है
- (b) कक्षा में उसकी सहानुभूतिपूर्वक देखभाल करें
- (c) आप सोचेंगे कि अंधापन ही उसकी नियति है और इसलिए आप कुछ नहीं कर सकते
- (d) आगे की पंक्ति में एक सीट की व्यवस्था करें और उसके लिए सुविधाजनक गति से पढ़ाने का प्रयास करें

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

- (a) ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਮਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
- (b) ਕਲਾਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੋ
- (c) ਤੁਸੀਂ ਸੋਚੋਗੇ ਕਿ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ ਉਸਦੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ
- (d) ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ

If you get an opportunity to teach a visually challenged student along with normal students, then what type of treatment would you like to give him in the class?

- (a) Not giving him extra attention because majority may suffer
- (b) Take care of him sympathetically in the classroom
- (c) You will think that blindness is his destiny and hence you cannot do anything
- (d) Arrange a seat in the front row and try to teach at a pace convenient to him

135. एक शिक्षक _____ छात्रों के बीच सामाजिक मूल्यों का विकास कर सकता है।

- (a) महान लोगों के बारे में बताकर
- (b) अनुशासन की भावना का विकास करके
- (c) आदर्श व्यवहार करके
- (d) नैतिकता आधारित कहानियाँ सुनाकर

ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

- (a) ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਕੇ
- (b) ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ
- (c) ਆਦਰਸ਼ਕ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਕੇ
- (d) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਅਧਾਰਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਕੇ

A teacher can develop social values among students by

- (a) telling about great people
- (b) developing sense of discipline
- (c) behave ideally
- (d) telling them moral based stories

136. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮੇਰਿਕਾ ਮੇਂ ਪਹਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ, ਬਧਿਰੋਂ ਔਰ ਮੂਕ ਕੀ ਸਿੱਖਾ ਔਰ ਸਿੱਖਾਣ ਹੇਂਤੁ ਅਮੇਰਿਕੀ ਸ਼ਰਯ-
ਸਥਲ _____ ਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਿਆ ਗਯਾ ਥਾ।

- (a) 11 ਸਿਤੰਬਰ, 1718
- (b) 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1807
- (c) 9 ਸਿਤੰਬਰ, 1808
- (d) 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1817

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲ, The American Asylum for the Education and
Instruction of the Deaf and Dumb ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ _____ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

- (a) 11 ਸਤੰਬਰ, 1718 ਨੂੰ
- (b) 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1807 ਨੂੰ
- (c) 9 ਸਤੰਬਰ, 1808 ਨੂੰ
- (d) 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1817 ਨੂੰ

The first special school in the United States, the American Asylum
for the Education and Instruction of the Deaf and Dumb was established in

- (a) 11th September, 1718
- (b) 4th April, 1807
- (c) 9th September, 1808
- (d) 15th April, 1817

137. मस्तिष्क का कौन-सा संरचनात्मक (क्षेत्र) वाणी को नियंत्रित करता है ?

- (a) फ्रंटल लोब
- (b) ऑक्सिपिटल लोब
- (c) टेम्पोरल लोब
- (d) पैरिटल लोब

ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਢਾਂਚਾ (ਖੇਤਰ) ਬੋਲ-ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਫਰੰਟਲ ਲੋਬ
- (b) ਓਸੀਪੀਟਲ ਲੋਬ
- (c) ਟੈਂਪੋਰਲ ਲੋਬ
- (d) ਪੈਰੀਟਲ ਲੋਬ

What structural (region) of the brain controls speech?

- (a) Frontal lobe
- (b) Occipital lobe
- (c) Temporal lobe
- (d) Parietal lobe

138. बुनियादी प्रशिक्षण प्रक्रियाओं की मदद से बौद्धिक विकलांगता वाले लोगों के जीवन की गुणवत्ता में उल्लेखनीय सुधार किया जा सकता है जो उन्हें उनकी विकलांगता के स्तर के आधार पर कई प्रकार के कौशल से लैस करेगा। इन क्षेत्रों में प्रशिक्षण के लिए सीखने के सिद्धांत के अनुप्रयोग को _____ के रूप में भी जाना जाता है।

- (a) अनुप्रयुक्त उपचार विश्लेषण
- (b) संज्ञानात्मक व्यवहार थेरेपी
- (c) व्यावहारिक व्यवहार विश्लेषण
- (d) व्यावहारिक संज्ञानात्मਕ दृष्टिकੋण

ਬੌਧਿਕ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਦਿਵਯਾਂਗਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਗੁਨਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਲਾਗੂ ਇਲਾਜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ (Applied Treatment Analysis)
- (b) ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਥੈਰੇਪੀ (Cognitive Behavioural Therapy)
- (c) ਲਾਗੂ ਵਿਵਹਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ (Applied Behavioural Analysis)
- (d) ਲਾਗੂ ਬੋਧਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ (Applied Cognitive Approaches)

The quality of life of people with intellectual disabilities can be improved significantly with the help of basic training procedures that will equip them with a range of skills depending on their level of disability. The application of learning theory to training in these areas is also known as

- (a) Applied Treatment Analysis
- (b) Cognitive Behavioural Therapy
- (c) Applied Behavioural Analysis
- (d) Applied Cognitive Approaches

139. शिक्षा में STEM का क्या अर्थ है?

- (a) Science, Technology, English, Mathematics
- (b) Social Studies, Technology, Engineering, Mathematics
- (c) Science, Technology, Engineering, Mathematics
- (d) Society, Technology, English, Mathematics

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ STEM ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) Science, Technology, English, Mathematics
- (b) Social Studies, Technology, Engineering, Mathematics
- (c) Science, Technology, Engineering, Mathematics
- (d) Society, Technology, English, Mathematics

What does STEM stand for in education?

- (a) Science, Technology, English, Mathematics
- (b) Social Studies, Technology, Engineering, Mathematics
- (c) Science, Technology, Engineering, Mathematics
- (d) Society, Technology, English, Mathematics

140. ऑनलाइन शिक्षा में MOOC का क्या अर्थ है?

- (a) Massive Open Online Course
- (b) Modern Online Outreach Class
- (c) Microscopic Offline Online Course
- (d) Multinational Open-source Online Collaboration

ਔਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ MOOC ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

- (a) Massive Open Online Course
- (b) Modern Online Outreach Class
- (c) Microscopic Offline Online Course
- (d) Multinational Open-source Online Collaboration

What is the meaning of MOOC in online education?

- (a) Massive Open Online Course
- (b) Modern Online Outreach Class
- (c) Microscopic Offline Online Course
- (d) Multinational Open-source Online Collaboration

141. विशेष शिक्षा नीति में 'जीरो रिजेक्ट' सिद्धांत का प्राथमिक लक्ष्य क्या है?

- (a) दिव्यांगता से संबंधित सभी दावों को खारिज करना
- (b) यह सुनिश्चित करना कि कोई भी दिव्यांग बच्चा शिक्षा से वंचित न रहे
- (c) दिव्यांग छात्रों के लिए मुख्यधारा की शिक्षा को अस्वीकार करना
- (d) समावेशी कक्षा प्रथाओं को अस्वीकार करना

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ 'ਜ਼ੀਰੋ ਰਿਜੈਕਟ' ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਸਾਰੇ ਦਿਵਯਾਂਗਤਾ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ
- (b) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਦਿਵਯਾਂਗਤਾ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ
- (c) ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ
- (d) ਸੰਮਲਿਤ ਕਲਾਸਰੂਮ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ

What is the primary goal of the 'Zero Reject' principle in special education policy?

- (a) Rejecting all special need related claims
- (b) Ensuring that no child with a special need is denied from education
- (c) Rejecting mainstream education for disabled students
- (d) Rejecting inclusive classroom practices

142. कौन-सा अंतर्राष्ट्रीय संगठन समावेशी शिक्षा और बच्चों सहित दिव्यांग व्यक्तियों के अधिकारों का समर्थन करता है?

- (a) अंतर्राष्ट्रीय विकलांगता अधिकार परिषद (IDRC)
- (b) विश्व स्वास्थ्य संगठन (WHO)
- (c) संयुक्त राष्ट्र अंतर्राष्ट्रीय बाल आपातकालीन कोष (UNICEF)
- (d) विकलांगता समावेशन वैश्विक गठबंधन (DIGA)

ਕਿਹੜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਸੰਮਿਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ?

- (a) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (IDRC)
- (b) ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (WHO)
- (c) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਚਿਲਡਰਨਜ਼ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਫੰਡ (UNICEF)
- (d) ਡਿਸਏਬਿਲਟੀ ਇਨਕਲੂਜ਼ਨ ਗਲੋਬਲ ਅਲਾਇੰਸ (DIGA)

Which international organization advocates for inclusive education and the rights of persons with special need, including children?

- (a) International Disability Rights Council (IDRC)
- (b) World Health Organization (WHO)
- (c) United Nations International Children's Emergency Funds (UNICEF)
- (d) Disability Inclusion Global Alliance (DIGA)

143. विशेष आवश्यकता वाले बच्चों की सामान्य विशेषता क्या है?

- (a) सजातीय सीखने की शैलियाँ
- (b) सीखने को प्रभावित करने वाली विविध परिस्थितियाँ
- (c) उन्नत संज्ञानात्मक क्षमताएँ
- (d) सीमित अनुकूलनशीलता

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਸਮਰੂਪ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ
- (b) ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ
- (c) ਉੱਨਤ ਬੋਧਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ
- (d) ਸੀਮਤ ਅਨੁਕੂਲਤਾ

What is a common characteristic of children with special needs?

- (a) Homogeneous learning styles
- (b) Diverse conditions affecting learning
- (c) Advanced cognitive abilities
- (d) Limited adaptability

144. दिव्यांग बच्चों के पुनर्वास में परिवार क्या भूमिका निभाते हैं?

- (a) अलगाव
- (b) सीमित भागीदारी
- (c) सहत्वपूर्ण सहयोग
- (d) बहिष्करण

ਦਿਵਾਯਾਂਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ?

- (a) ਇਕੱਲਤਾ
- (b) ਸੀਮਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ
- (c) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਹਾਇਤਾ
- (d) ਬੇਦਖਲੀ

What role do families play in the rehabilitation of children with special needs?

- (a) Isolation
- (b) Limited involvement
- (c) Crucial support
- (d) Exclusion

145. विशेष शिक्षा में क्रियात्मक अनुसंधान का उपयोग करने का उद्देश्य क्या है?

- (a) यथास्थिति बनाए रखना
- (b) नवाचार को हतोत्साहित करना
- (c) शिक्षण प्रथाओं और छात्र परिणामों में सुधार करना
- (d) शैक्षिक अनुसंधान को मानकीकृत करना

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਐਕਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਹੈ?

- (a) ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ
- (b) ਨਵੀਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ
- (c) ਅਧਿਆਪਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ
- (d) ਵਿਦਿਅਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਬਣਾਉਣਾ

What is the purpose of using action research in special education?

- (a) To maintain the status quo
- (b) To discourage innovation
- (c) To improve teaching practices and student outcomes
- (d) To standardize educational research

B

146. NIMHANS का पूर्ण रूप क्या है?

ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦ NIMHANS ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

What does the acronym NIMHANS stand for?

- (a) National Institute of Health and Neurological Sciences
- (b) National Institute for Mental Health and Neurosciences
- (c) Neurological Institute for Mental Health and Allied Sciences
- (d) National Institute of Mental Health and Neuropsychology

147. NIMHANS किस भारतीय शहर में स्थित है?

- (a) नई दिल्ली
- (b) बेंगलुरु
- (c) मुंबई
- (d) चेन्नई

NIMHANS ਕਿਸ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?

- (a) ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
- (b) ਬੇਂਗਲੁਰੁ
- (c) ਮੁੰਬਈ
- (d) ਚੇਨਈ

In which Indian city is NIMHANS located?

- (a) New Delhi
- (b) Bengaluru
- (c) Mumbai
- (d) Chennai

148. एक प्रभावी पाठ योजना में कितने Es को शामिल किया जाना चाहिए?

ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ Es ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

How many Es must be included in an effective lesson plan?

- (a) 5 Es
- (b) 4 Es
- (c) 3 Es
- (d) 2 Es

149. थीमैटिक एपेरेसेप्शन टेस्ट (TAT) किसने विकसित किया था?

- (a) कार्ल रोजर्स
- (b) हरमन रोर्शाक
- (c) डेविड वेक्सलर
- (d) हेनरी मरे

थीमैटिक अपरसेप्शन टेस्ट (TAT) किसने विकसित कीता?

- (a) कार्ल रोजर्स
- (b) हरमन रोरसच
- (c) डेविड वेचसलर
- (d) हेनरी मुरै

Who developed the Thematic Apperception Test (TAT)?

- (a) Carl Rogers
- (b) Hermann Rorschach
- (c) David Wechsler
- (d) Henry Murray

150. निम्नलिखित में से कौन-सा शिक्षा का भाग नहीं है?

- (a) यात्रा
- (b) ध्यान
- (c) टीवी देखना
- (d) कंप्यूटर गेम खेलना

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ
- (b) ਧਿਆਨ
- (c) ਟੀਵੀ ਦੇਖਣਾ
- (d) ਕੰਪਿਊਟਰ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣਾ

Which of the following is **not** a part of education?

- (a) Travelling
- (b) Meditation
- (c) Watching TV
- (d) Playing computer games